

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesечно 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesечно 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugosla-
viji 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglasi
nad 45 mm višine
po Din 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a. Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke in
dneve po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inserate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Kdor vse razume, vse odpusti

ta lepi francoski pregovor bi lahko prenesli tudi na nas Slovence, Jugoslovane, potem pa na Slované sploh. Če bi se do dobrega poznali med seboj, bi bilo več vzajemnosti, več vere v lastno moč, pa tudi več blagohotne kritike, kjer bi se dvignili iznad ozko domače strankarsko stališče in gledali v slovenskem sosedu le slovansko državo kot celoto. Jugoslovan, ki biva v Češkoslovaški, občuti šele tam, kako zbode, če se Čeh ali Slovák enostransko zavzema, kakor je pač o domači politiki orientiran, tudi za posamezno politično skupino v Jugoslaviji in tako tudi presoja svojega sosedu. Imeli smo takih vzgledov vse polno in le malo je bilo politikov in publicistov, ki se niso spozabili, da bi kršili na čudno-majhen način čut samostojnosti svojega zaveznika in kot da so doma, posegli v notranje razmere njegove države. Tudi mi sami! Kar je v tem oziru že zagrešila naša publicistika in žurnalistika, je samo dokaz, da nismo brez krivde.

Premalo se poznamo, premalo časa občutimo blagodejnost lastne narodne države, ki je enako topla tudi sosedu, ko govori o svoji. Pa tudi čas hitrosti je za nas prehitel. Komaj smo dali temelje lastni hiši, lastnemu gospodarstvu, civilizaciji in kulturi, že zahteva Evropa od nas, da jo poznamo. Na vseh straneh ena sama medsebojna vezanost. Ogromna kolesa evropske industrije mečejo danes senco po vseh evropskih državah. Notranja, duhovna orientacija stika za sorodstvom preko domače meje; tehnika, promet, zaslužek, kupčija, politika in diplomacija — vse zahteva, da v tej siloviti tekmi tekmovalca prekašaj, ali pa, če tega ne zmoreš, ostaneš na isti višini, ali pa vsaj poznaš, kaj ima tvoj sosed.

Ta pojav smo zasledovali od tedaj, ko so začele države v modernem smislu živeti lastno življenje. Vzglede vsem je dala v dovršenem smislu Anglija, ki je, vedno dobro poznavač kraja, kam se bo ušedla, gradila z angleškimi kosmopoliti angleški imperij in je prav za prav ustvarila moderno diplomacijo, ko je pošiljala v tuje države ljudi, ki so jih dobro poznali, bili v njih spoštovani, sami pa ostali dobri Angleži-gentlemanji. Za Angleži so prišli Francozi. Nad vse poučen je vzgled mlade, po letu 1870 združene Nemčije, ki se je zavedla svoje vloge doma in v svetu. Naj omenim le izmenjavo profesorjev univerz med Nemčijo in Ameriko, nešteté ekskurzije, tuje institute in družbe — delo, ki se je po vojni najmanj še podesetorilo!

Jasno je, da imajo mali narodi malo omejen krog. Zdi se pa, da je upravičena predvsem za male slovanske države tista kritika, ki nam očita, da smo v medsebojnem spoznavanju odpevali in da skupna slovanska misel še ni prav v srce ucepljena. Res je, da je vsaka slovanska država prisiljena že iz realno-političnih razlogov voditi samostojno zunanjo in notranjo politiko in da o idealni slovanski vzajemnosti v politiki še dolgo ne bo govora. Toda ta položaj nikakor ne ovira, da bi se s spoznavanjem in zblizevanjem bavili zasebniki, posamič ali pa organizirano. Tu pa moramo priznati, da je presenetljivo majhno število tistih, ki bi bili med nami že radi svojega poklica primorani, da poznajo vsaj povprečno dobro Češkoslovaško, Poljsko, Bolgarijo, da poznajo baltičke države in Rusijo, poznajo trpljenje in napredovanje posameznih slovanskih narodov.

Nastopil je čas, ko se drži vsak najraje doma, ko pa tudi lahko pregledamo bilanco, kaj se je letos v slovanskem svetu v tem oziru storilo. Res je, da gremo naprej. Zlasti iz Češkoslovaške smo imeli letos mnogo obiskov, mnogo odposlanstev, ki so študirali pri nas naše razmere. Ravno kar je odšlo v domovino od nas strokovno osebje, ki je pri nas pregledalo naše humanitarne ustanove in zavode. S Prage se je pa vrnilo odposlanstvo ljubljanskega občinskega sveta. Bili so pri nas parlamentarci, železničarji, učitelji, pevci, gospodarski krogi. Tudi obratni obiski niso izostali. Bilanca je vsekakor aktivnejša od lanskega leta.

Kar nam je bilo na umu, ko smo sprožili vprašanje, je bila iskrena volja, da s svoje strani položijo priznomo kot je, da se načrtno pripravimo na boljšega ter obudimo slovansko dušo v nas. Naložila nam bo velike dolžnosti. In še to: Ne samo uradna država, tudi državljani imajo dolžnost! Vse zahtevati, vse pričakovati samo od države je lastnost bizantinskih ljudi!

Najbrezvestnejša veleizdaja

č Zagreb, 3. okt. (Tel. »Slov.«) Na poziv, ki ga je včeraj poslala ga. Radičeva odvetniku Torresu, da bi zastopal pokojnega Stjepana Radiča v procesu proti Radiču, je Torres odgovoril s sledečim brzojavom: »Počaščen z brambo spomina plemenite žrtve sprejemem ganljivi predlog. Torres.«

Razen tega brzojava je prišlo tudi pismo Bernarda Le Cachea, urednika lista »Le cri des Peuples«, Radičevi hčerki Milici, vdovi Vandekarjevi, v kateri ji Le Cache piše, da bo Torres sprejel morebitni poziv za brambo spomina pokojnega Radiča. Na to pismo je odgovorila ga. Radičeva. To njeno pismo prinaša »Dom« v posebni izdaji in današnji »Narodni val«.

Ga. Radičeva ponavlja v pismu obtožbe, ki so dosedaj prišle v javnost, samo da v mnogo hujši obliki. Pravi, da ta proces ni samo vprašanje Srbov in Hrvatov. Borba, pravi ga. Radičeva, v kateri je poginil Stjepan Radič, je borba zapadne kulture s temno in mračno sramoto srednjega veka. Stjepan Radič je padel v tej borbi... kot prepričan apostol pacifizma med najbolj surovimi militaristi.

Pismo vsebuje nadalje taka strahovita žaljenja srbskega naroda, natolčevanja in sramotenja vseh odgovornih činiteľev, da jih po zakonu ni mogoče ponatisniti. Tako pismo je moglo zagledati beli dan le vsled popolne pasivnosti oblasti. To pismo je najbrezvestnejša veleizdaja.

V nekem drugem članku pod naslovom »Aretirati je treba vse člane bivše Vukičevićeve vlade — zločinci z vrha državne uprave so pripravili umor Stjepana Radiča«, prinaša »Narodni val« domnevno pismo Pantelije Jovovića in dodaja komentar, ki ga vsled določb zakona niti ponatisniti ne smemo.

Tu se besno napada g. Vukičević in cela radikalna stranka. Komentar vsebuje najstrašnejše namigavanje na krono. Sploh je komentar očitno pisan samo v ta namen, da izkove najostrejšee zakonite posledice, ali pa, da uničuje in opljuva vse, kar je in mora biti državljanom sveto.

Ta pisava »Narodnega vala« vzbuja v objektivnih krogih veliko nezadovoljstvo, ker se s to pisavo poostruje mržnja, ki je nastala med Srbi in Hrvati. Državne oblasti bi vsekakor morale preprečiti tako pisavo in poklicati na strogo odgovornost brez razlike vse osebe, ki aktivno sodelujejo v tej veleizdajalski kampanji.

Proti nezakoniti malomarnosti

Novi ukrepi vlade proti bojkotu KDK in uradnikom, ki bojkot podpira o, oziroma tolerirajo

r Belgrad, 3. okt. (Tel. »Slov.«) Za jutri je predsednik vlade g. dr. Korošec sklical sejo ministrskega sveta, na kateri se bo razpravljalo o zadevah, ki so čisto političnega značaja. Z ozirom na to so pričele krožiti vesti o najrazličnejših namelih vlade, predvsem o njeni želji, da pride do stika s KDK. Kar se tega tiče, je stališče vlade dovolj jasno in ni v tej stvari prišlo do nobenih sprememb. Kajti za to tudi ni bil dan povod in niso nastopile nobene spremembe v nastopanju KDK, da bi imela vlada razlog, svoje stališče spremeniti. Pač bo pa vlada po vesteh iz njenih vrst vzela v razpravo nastopanje raznih državnih organov na Hrvaškem, v Dalmaciji in Sloveniji z ozirom na poslednje sklepe KDK o takozvanem socialnem bojkotu. Sicer je ta napoved v širokih masah ostala brez velikega odmeva, vendar prihajajo iz nekatereh krajev pritožbe o terorju, ki ga pristaši KDK izvršujejo nad pristaši drugih strank. Prihajajo tudi pritožbe o pasivnem nastopanju nekaterih funkcionarjev. Gre samo za posamezne slučaje, ki ne morejo imeti nobenih posledic za splošnost. Vendar je jasno, da bo praktično treba takim zasleplencem pokazati, da smo v urejeni državi vsi enaki ter se ne more dopustiti, da bi si posamezniki lastili predprave. Sicer se v vseh ministrstvih živalno pripravlja material za zakonodajno delo narodne skupščine. Skoro vsa ministrstva so končala delo na proračunu. Namera vlade gre za tem, da se proračun čimbolj razbremení. Dosedaj so se dosegli taki uspehi, da je zagotovljeno ravnotežje proračuna, ki bo manjši.

Spomin na prebitje solunske fronte

r Belgrad, 3. oktobra. (Tel. »Slov.«) V Belgradu so pričeli z velikimi pripravami za proslavo prebitja solunske fronte. Proslava se vrši 7. in 8. oktobra. Belgrad se olepšava. Iz notranjosti so že prišle deputacije. Zbrani so tudi že častni vodi iz vseh naših garnizij, ki se dnevno vežbajo za slovesnosti, ki se bodo pri tej priliki vršile. Dne 8. oktobra bo Nj. Vel. kralj priredil slovesno večerjo v čast vojaškim delegacijam tujih držav, ki bodo prisostvovala tej proslavi. Grška in italijanska delegacija prispeta 5. oktobra, francoska in romunska pa 6. oktobra.

Zakona o v no in živinoreji

r Belgrad, 3. oktobra. (Tel. »Slov.«) Komisija za izdelavo vinskega zakona je dokončala svoje delo. Zakon ureja razmerje med pridelovalci in uživalci, pobijal bo potvarjanje in fabriciranje vina po raznih spekulacijah. Prišel bo kmalu pred narodno skupščino. Ravnotako je v kmetijskem ministrtvu posebna komisija izdelala zakon o živinoreji v naši državi. Tudi ta zakon bo prišel kmalu pred narodno skupščino.

Patriarhu se je poboljšalo

r Belgrad, 3. oktobra. (Tel. »Slov.«) Danes se je zdravje patriarha Dimitrija znatno zboljšalo. Zdravniki so mnenja, da ne bo prišlo do najhujšega. Patriarh se počuti znatno boljše. Temperatura je popustila.

„Hrvatovi“ vzorniki

č Zagreb, 3. okt. (Tel. »Slov.«) Za današnje orientacije »Hrvata« je značilno, da je pričel izražati simpatije ne samo za Madjare, nego tudi za eksponente bivšeg avstrijskega režima. V današnji številki proslavlja 70 letnico rojstva bivšega pokrajinskega glavarja,

poveljnika, generala Sarkotiča od Lovčena. V članku se priobčuje njegov življenjepis z nepričajeno simpatijo. Pri tem pa »Hrvat« pozablja, da je narodno večje, v katerem so imeli odločilno vlogo današnji šefi HFSS, aretiralo generala Sarkotiča.

Tipične razmere v „cerkvi“

č Zagreb, 3. okt. (Tel. »Slov.«) Odstavljeni škof Kalodjera, katerega je upravno večje hrvatske starokatoliške cerkve suspendiralo, je dal včeraj izjavo, da člani upravnega večja niso po ustavi te cerkve pozvani, da škofa razrešijo. Na to Kalodjerino izjavo je dal izjavo generalni vikar h. s. k. c. Donković, v kateri dokazuje, da je upravno večje po ustavi h. s. k. c. bilo sposobno, napraviti tak sklep, ker velja po čl. 16 te ustave sklepi upravnega večja, ako so na seji navzoči generalni vikar in drugi trje člani brez ozira, ali je škof navzoč ali ne. Kalodjera osporava generalnemu vikarju pravico, da bi predsedoval seji upravnega večja radi tega, ker ga je Kalodjera suspendiral. Donković izjavlja, da je suspenzija ničeva, ker je s. k. c. Kalodjera zabilagala, da bi koga suspendiral.

V tej izjavi Donković zelo težko obtožuje Kalodjero. Te obtožbe kažejo, na kakih elementih je bila zgrajena starokatoliška cerkev na Hrvaškem. Donković obtožuje Kalodjero tudi raznih denarnih malverzacij. Pravi, da je hotel spraviti s. k. c. pod okrilje marjaviške cerkve in škofa Kowalewskega, ki kakor znan odgovarja pred sodiščem za najhujšee zločine. Borba s. k. c. bo brezdvoma v najkrajšem času privedla v vprašanje tudi sam obstoj s. k. c. kot posebne cerkve.

Holandski tovorni parnik »Colaene« s posadko 40 mož se je danes ob 11 dopoldne potopil sredi oceana. Točni položaj parnika ni znan. Parnik »Amerika« je s polno paro odplul na dotično mesto.

V črni okvir

Klerikaleci, slov. učiteljstvo in partizanstvo je članek v »Slovenec« od dne 28. sept. v katerem pobija pisec napade v »Jutru«, v katerem očita nekdo sedanjemu režimu partizanstvo in nezakonitost. Da so »Jutrovič« članki in napadi iz vrst takozvanega naprednega učiteljstva, o tem ni dvomiti. Da bodo pa ti pisci vsaj deloma spoznali, koliko krivice delajo sedanjemu režimu in prosvetni upravi, bodi povedano sledeče. »Učiteljski tovariš« od dne 27. t. m. prinaša uvodni članek pod naslovom: Kvišku srea, kvišku glave. Uvod tvorijo besede dr. A. Korošca, ki zahtevajo, da mora gospodariti v uradu le zakon, ker drugega gospodarja ni. No, in če bi sedanjí režim posloval po zakonu in popolnoma brezobzirno, bi se moralo zgoditi marsikaj in marsikomu neprijetnega, toda po zakonu popolnoma pravilnega in pa pravičnega. Da imajo najboljša mesta zasledena takozvani napredni učitelji, o tem ne dvomi nihče, komur so le malo poznane razmere. Da pa sedanja prosvetna uprava dela nezakonito, toda v prid takozvanemu naprednemu učiteljstvu, naj bodo navedeni samo trije primeri. In na te primere naj »Jutrovič« pisec in napadalec odgovori stvarno, če more. — Prvi slučaj: Germek, Ježica. Šolski upravitelj, ki je bil nastavljen pod PP režimom. V staležu slovenskega učiteljstva, je za njega pri datumu usposobljenostnega in zrelostnega izpita natisnjena žalostna ničla, kar znači, da je imenovan nastavljen kot šolski upravitelj brez potrebnih izpittov, torej nezakonito in protipostavno. Te ničle namreč značijo, da Germek izpittov do danes nima in po zakonu, ki še danes velja, more biti brez mature le pomožni učitelj, toda le gotovo dobo, šolski upravitelj pa brez usposobljenostnega izpita sploh biti ne more. To je nezakonitost, katero naša prosvetna uprava trpi in milostno dovoli, samo, da ne preganja takozvanega prosvitljenega naprednega učiteljstva. Radovedni smo, kaj bi bivši prosvetni šefi storili z učiteljem Slomškarjem, če bi ta šolsko zastavo skril in odtegnil kakšni sokolski prireditvi. Ne prestavili, suspendirali bi ga brez pokojnine. Če pa Germek šolsko zastavo skrije šolski mladini iz oči, in če bi se v in cerkvenih prireditvah ter obredov pa sedanja prosvetna uprava to mirnim potom gleda in milostno potrpi, to je pa partizanstvo in protizakonitost. Protizakonitost pa v resnici je. Drugi slučaj: Bukovičeva, št. Vid. Začasna voditeljica, ko je bil nasilno upokojen šolski upravitelj Bajec. V svoji strankarski zaslepljenosti in strasti je zagrešila toliko gorostasnosti, da je bila v disciplinarni preiskavi. Obsojena je bila že več kot pred letom dni v kazensko premeščenje. Ona se pa še danes nahaja v št. Vidu protizakonito v posmeh naši premilostni prosvetni upravi. Zgodilo se je namreč, da je proti razsodbi disciplinarne sodišča vložila priziv, ki je bil zanjo ugodno rešen v času, ko so bili naši prosvetni šefi za štirinajst dni na dopustu. Tretji slučaj je pa Šmajdek v št. Vidu. Dovolj so že časopisi pisali o nelegalni nastavitvi imenovanca za šolskega upravitelja. Vsej javnosti je še dobro znano in tudi dokazano, da je svoje prošnjo za razpisano mesto vložil pozno po preteku roka. Pa recimo, da je to zakonito in če je zakonito, je tako prav. Toda odločno nezakonito je, da je bil imenovan gospod že pred vojno disciplinsko kaznovan s klavzulo, da ne more postati šolski upravitelj take ali take šole. Pa vendar ga je PP režim postavil v št. Vid. Tam si je seveda takoj stekel toliko zaslug, da je bil tudi v disciplinarni preiskavi in je bil tudi obsojen. Ker je pa sedanjí režim tako partizanski in krivičen, uživa imenovani gospod še vedno ugodnost bivanja v št. Vidu in to po milosti sedanjega režima. Ta režim res gleda skozi prste in pri zanaša strupenjakom iz SDS arških vrst na račun in škodo lastnih pristašev. Pa še več. Še ena disciplinarna preiskava radi težke telesne poškodbe. In naša prosvetna uprava prizanaša in prizanaša, menda samo zato, da jo nasprotniki bolj brez skrbi blatijo in napadajo v zavesti, da se jim ne bo nič zlega storilo. Kako bi se našim godilo, če bi še vladali razni Pestotniki, Jelenci itd. Naj nam pove dopisnik »Jutra«, kaj je zagrešila Zirovnikova, kaj Jevnikar, kaj Štrukelj in drugi, ki so bilo tako kruto po nedolžnem ka-

znovani, ki se morali prestati toliko krivic, toliko nasilja, toliko duševnega gorja in potrtosti, češ, kaznovali so me, pa ne povedali zakaj, niso navedli vzroka. — Tega pisec v »Jutrovi« vrstah gotovo ni občutil, zato ker se je grel v milosti SDS režima in se greje brez skrbi še danes. Prav in zakonito bi pa

bilo, da se po zakonu postavi na hladno, da bo prenehalo že konečno tudi partizanstvo na škodo pristašev SDS.

O tem naj bi rajši pisal »Učiteljski To-variš« in po pravici v črnem okviru; čudno je, da ga pri teh stvareh nič ne bole oči.

Vohuni ne dajo Vilfanu besede

v Praga, 3. okt. (Tel. »Slov.«) »Bohemia« poroča, da sta na zborovanju unije lig v Pragi oba zastopnika manjšin v Italiji baron Stirnbach in dr. Vilfan odklonila, z ozirom na razmere v Italiji, izjaviti se spričo zastopnika države o razmerah narodnih manjšin v Italiji. Nastop obeh teh dveh zastopnikov manjšin v tej korporaciji je značilen posebno radi tega, ker je italijanska večinska liga poslala na zborovanje posebnega stenografa, ki naj bi dobesedno zabeležil vse izjave obeh zastopnikov manjšin v Italiji.

Mnogo se je komentirala tudi včerajšnja kazenska razprava proti odvetniku dr. Čoku in proti Albinu Pečariču, ki da sta glasom ovadbe dne 21. avgusta t. l. v Polegi pri Koprniku ukradla slovensko zastavo, katero so fašisti hranili kot vojni plen in je sodišče obsodilo dr. Čoka na 1 mesec ječe, Pečariča pa na 2 meseca, pri čemer se je kot trdi uradni vir, smatralo, da je »okrivda dr. Čoka dokazana. Enako je zbudil mnogo pozornosti članek tajnika tržaškega fašizma ing. Coboli-Giglija, ki ga je objavil v uradnem »Popolo di Trieste« in katerega so natiskali tudi drugi listi. Članek se bavi z vprašanjem slovenske narodne manjšine v Primorju in priznava, da se je tržaški fašizem zedinil na te-le štiri točke, ki jih mora izvršiti, da to slovensko narodno manjšino uniči: 1. Razdeliti je treba narod in ločiti od njega takozvane slovenske voditelje. 2. Fašizem ne sme več trpeti polzvestobe, ki jo imajo v resnici slovenski intelektualci v Julijski Benečiji. 3. Italija ne sme več vzdrževati v mladini neko majhno manjšino, ki je neitalijanska in sovražna. 4. Fašizem mora odslej nadzirati in dati nov ton življenja vsem gospodarskim organizacijam, hranilnicam in posojilnicam in različnim konsorcijem, ki so vezale dosedaj kmetstvo slovensko prebivalstvo na politiko proti fašističnemu režimu in ki so se javljale v nekaterih župnijah in pa advokatskih pisarnah, z drugimi besedami: fašizem sam uradno potrjuje, da hoče narodne manjšine v Italiji iztrebiti.

Marinkovič-Venizelos edina

v Pariz, 3. oktobra. (Tel. »Slov.«) Venizelos je včeraj zvečer po konferencah z Baldwinom in Cushendunom odpotoval v Pariz. Zdi se, da se je očistil teren za popolni sporazum z Jugoslavijo. Venizelos upa, da bo v Belgradu kmalu uredil tehnični del jugoslovansko-grške prijateljske pogodbe in da bo pogodbo v kratkem lahko podpisal. Venizelos odpotuje nočjo v Belgrad.

Venizelos je v Londonu izjavil poročevalcem listov, da bo predlagal Turčiji pogodbo o razorožitvi na morju in na suhem, da dobi proste roke za notranjo izgraditev države. Poudarjal je, da morajo male države svoje proračune dalekosežno razbremeniti.

v Pariz, 3. oktobra. (Tel. »Slov.«) Grški ministrski predsednik Venizelos je imel danes nov razgovor z jugoslovanskim zunanjim ministrom dr. Marinkovičem. Po uradnem obvestilu sta oba državnika dokončala izmenjavo misli, ki se je vršila v dveh prejšnjih sestankih. Zedinila sta se o podlagi in o proceduri bodočih pogajanj, ki se bodo nadaljevala v Belgradu in ki naj bi dovedla do medsebojne antante, katere bi zadovoljila oba dela.

Dunaj trepeta pred 7. oktobrom

v Dunaj, 3. oktobra. (Tel. »Slov.«) Pogajanja med nižjeavstrijskim deželnim glavarjem in med socialnimi demokrati in Heimwehrom so dovedla do sporazuma. Heimwehrovi bodo dne 7. oktobra od poldneva dalje prepustili mesto z glavnim trgov socialnim demokratom. V to svrhu se bo maša na prostem Heimwehrovcev vršila šele po javnem nastopu Heimwehrovcev. Demarkacijska črta je bila sprejeta in bo deželni glavar prepovedal proti socialnim demokratom umaknil. Na predstavo predsednika dunajske trgovinske zbornice Tilgnerja in deputacije društva dunajskih hotelirjev, ki so naglašali, da se jim radi splošne vznemirjenosti godi velika škoda, je državni kancler dr. Seipel odgovoril, da ni nobenega vzroka za vznemirjenje, posebno da se tuji nimajo ničesar bati, ker se bo vršil nastop 50 km oddaljeno od Dunaja in ker bodo ukrepi države zadostovali, da se onemogoči vsako vplivanje tega nastopa na Dunaj. Bivši socialnodemokratski zvezni kan-

cler dr. Renner je danes v državnem zboru interpeliral državnega kancelerja radi 7. oktobra in nujno apeliral na to, da vlada in stranke na obeh straneh izvršijo »razorožitev«.

v Dunaj, 3. okt. (Tel. »Slov.«) Na današnjem sestanku nižjeavstrijskega deželnega glavarja dr. Burescha z zastopniki Heimwehra in socialnih demokratov sta obe stranki pristali na predlog dr. Burescha o ureditvi javnih nastopov dne 7. oktobra v Dunajskem Novem mestu. Po teh predlogih dr. Burescha, se imata nastop krajjevo in časovno ločiti, tako da se omogoči obojim nastop brez vsakih sporov. Nastop Heimwehra se ima začeti ob 9. čez glavni trg in se mora končati ob 11.30. Heimwehrovi morajo potem oditi na zbirališče, ki je določeno na telovadišču. Javni nastop socialnih demokratov pa se ima začeti ob 11.30 tudi čez glavni trg. Oba nastopa morata iti po določenih linijah ter se med obema črtama določiti nevtralna cona, katero bo zasedla policija z močnimi četami.

Program Macdonalda

v London, 3. okt. (Tel. »Slov.«) Razprava o programu angleške delavske stranke na zborovanju v Birminghamu ni potekala brez ugovorov, temveč je bila večkrat prekinjena z nemiri. Ramsay Macdonald je pojasnjeval, da mora stranka sedaj sprejeti program, ki gre daleč preko bodočih volitev in ki mora dati material za pozitivno delo. Delavska stranka nikdar ne more ustvariti gospodarske pravičnosti s sporazumom med kapitalom in delom. Zato je potreben nov sistem. Najvažnejše zahteve bodočih delavske stranke so kontrola nad kapitalom, produkcija in razdelitev pridelkov s tem, da dobi delavska stranka soudeležbo pri vodstvu družb, uvedbo minimalnih mej in učinkovito kontrolo bank, da tekočih sredstev države ne bodo porabljale samo za spekulativne namene, temveč da se bo ljudski kapital porabljal tudi za zvišanje ljudskega blagostanja. Macdonald je dalje zahteval osemurno delo v rudnikih in odločno zmanjšanje izdatkov za oboroževanje. Dohodninski davek in davek na dedščino se mora v višjih stopnjah poostrižiti, dočim naj rudarstvo in zavarovalne družbe vodijo mešana gospodarska podjetja.

Liberalci odklanjajo delavce. Dnevni red zborovanja liberalne stranke, ki bo prihodnji teden v Yarmouthu, je bil objavljen včeraj. Iz neke resolucije, ki se predlaga, sledi, da hoče stranka zavzeti proti delavski stranki strogo stališče, ki se tolmači tako, da liberalci odklanjajo zvezo z delavsko stranko.

Italija ni ugodila Sviči

v Curih, 3. okt. (Tel. »Slov.«) Danes je dospel v Bern italijanski odgovor na švicarsko noto o zadevi Rossija in demanti fašistov. Oboje pa se ne bo objavilo. Sodi se, da italijanski odgovor ni zadovoljil švicarske zvezne vlade tako, da bodo potrebna nova pogajanja z Italijo.

Mornariški dogovor propadel

v London, 3. oktobra. (Tel. »Slov.«) Po neki časnikarski vesti je francoski poslanik v Londonu dobil nalog, da še enkrat zahteva pristaneke Anglije za objavo mornariškega dogovora, ker bi drugače Francija sama objavila pogodbo. Čuje se, da se je Francija odločila, ker je angleško-francoska pogodba propadla, da bo sprožila razpravo o mornariškem dogovoru med vsemi petimi državami.

Za Karlom še princ Nikolaj

v Budimpešta, 3. okt. (Tel. »Slov.«) Iz Bukarešta so dospeli v Budimpešto vesti, da romunski princ Nikolaj, član romunskega regentskega sveta in brat bivšega prestolonaslednika Karla že dalje časa biva v inozemstvu. Nahaja se v Bruslju pri svojem bratu Karlu. Odpotoval je tja v spremstvu neke dame romunske aristokracije. Romunska vlada je poslala posebnega kurirja v Bruselj, da pregovori Nikolaja, naj se takoj vrne v Bukarešto. Vlada je opozorila Nikolaja tudi na to, da je varuh mladoletnega kralja, kar mu nalaga posebne dolžnosti. Tudi mati kraljica-vdova je poslala Nikolaju pismo, polno očitkov in ga pozvala, da se takoj vrne. Vesti o novi aferi so povzročile v Bukareštu veliko vznemirjenje.

Nemci v Pragi v opoziciji

v Praga, 3. okt. (Tel. »Slov.«) V proračunskem odboru so se nemški poslanci pri razpravi o proračunu za zunanje ministrstvo izjavili proti češkoslovaški zunanji politiki, ki da je bila od vsega početka naperjena proti Nemčiji. Ta politika se je morda sicer v obliki spremenila, ostala pa je v stvari enaka prejšnji češkoslovaški zunanji politiki. Dokaz za to je zadržanje Češkoslovaške v vprašanju izpraznitve Porenja in priključitve Avstrije k Nemčiji. Popolna nevtralnost zunanje politike bi bila za Češkoslovaško boljša, kakor biti veren sluga Francije.

Komunizem v ČSR v razsulu

v Praga, 3. okt. (Tel. »Slov.«) Glavni odbor češkoslovaške komunistične stranke je izdal oklic, v katerem pravi med drugim: Glavna napaka stranke je bila, da je ostala pasivna in da ni razumela voditi delavstvo v boj zoper buržuazijo. Vслед svoje oportunistične pasivnosti je stranka izgubila zvezo s širokimi masami, kar je privedlo do popolnega poloma »rdečega dne«, ki je pokazal popolno osamljenost stranke. Tudi se je pokazalo, da politična smer stranke ni bila pravilna. Glavna napaka je bila ravno v tem, ker se je stranka držala preveč oportunizma. Stranka je iste napake stalno ponavljala. Pasivna je bila, ko je parlament spremenil zakon o socialnem zavarovanju. Tudi Trockijeva struja v stranki še ni popolnoma potisnjena ob steno. III. internacionala je imela prav, ko je češkoslovaškemu komunizmu očitala nazadovanje. Glavni odbor pravi, da mora delavstvo in komunistična stranka poostrižiti boj zoper socialne demokrate.

Zeppelin nad Berlinom

v Berlin, 3. oktobra. (Tel. »Slov.«) Zrakoplov »Grof Zeppelin« se je na potu preko Bremena, Kiela in Hamburga danes dopoldne pojavil nad Berlinom in letel dalje preko Leipziga in Dresdena. Po 34 urni vožnji je gladko pristal v Friedrichshafnu. Nad Berlinom so iz zrakoplova s padalom vrgli šopek cvetja za Hindenburga.

Albanija prenavlja mornarico. Kakor javlja albanski konzulat v Milanu, bo albanska vlada prenovila svojo mornarico. Zato bo dala na dražbo dve vedetni ladji.

Dne 23. oktobra se bosta izročili javnemu prometu dve kabelski zvezi Praga—Brno—Breslav—Dunaj in Praga—Brno—Briatelava—Budimpešta.

Pilsudski v Varšavi. Pilsudski, ki se danes vrne domov, je imel včeraj po poslovnem zajtrku z romunskim zunanjim ministrom razgovor o poglobitvi poljsko-romunske zveze.

Francoski prosvetni minister Herriot je včeraj odpotoval v Berlin. Tam hoče proučevati viro, da dovrši svoje književno delo o Beethovenu.

v New York, 3. oktobra. (Tel. »Slov.«) Nemška finančna skupina pod vodstvom Združenih tovarnjakov, ki je pred kratkim prevzela jugoslovanske vladne železniške kontrakte, se pogaja v New Yorku radi plasiranja 7% desetletnih državnih bonov v znesku 15 milijonov dolarjev, ki jih je prevzela od jugoslovanske vlade kot delno odplačilo

Ukrajinci škofu Jegliču

Med svetovno vojno je več rusinskih duhovnikov našlo zavetje v ljubljanski škofiji. Po vrnitvi v Galicijo so nekateri izmed teh dosegli visoke cerkvene časti, posebno v škofiji Peremišl. Ko so zvedeli, da ljubljanski vladika praznuje 30 letnico škofovanja v Ljubljani, so prav lepo proslavili ta jubilej. Sestavili so krasen album, lepo vezan z ukrajinskimi narodnimi vezinami. V albumu je fotografija 8 peremiških duhovnikov, ki so med vojno uživali gostoljubnost ljubljanskega škofa; zraven je fotografija peremiške stolne cerkve, vmes pa sledeča krasna pisna zahvala in poklonitev v sledečimi podpisih:

Presviti škof!

Ze 14 let je minilo od takrat, ko je Vaša Prevzišenost v našem težkem gorju v tujini nas objela, kakor najboljši oče objema svoje otroke. Vedno se hvaležno spominjamo Vaših nam izkazanih dobrot. Sedaj pa, ko Vaša Prevzišenost obhaja 30 letni jubilej škofovske službe, tako zaslužne ne samo za slovenski narod, ampak tudi za vso katoliško Cerkev, smatramo za svojo sveto dolžnost, da se spomnimo Vaše Prevzišenosti, izrečemo svojo najglobljo zahvalo in spoštovanje ter izjavimo, da iskreno molimo k Vsemogočnemu, da bi blagoslovil Vas in vse Vaše svete namene in Vam podelil še dolgo življenje v slavo božje, korist Cerkve in slovenskega ljudstva.

Peremišl, dne 12. julija 1928.

Podpisani so: Dr. Gregor Lakota, pomožni škof; dr. Bazilij Pynylo, rektor in profesor v semenišču; župnik Dionizij Myrowyč; profesor M. Vasylyevyč; bogoslovni profesor J. Mjakhij; župnik J. Bilyk; župnik J. Pasičynskij; katehet V. Majba.

Ta album je po mnogih ovinkih te dni prišel v Ljubljano kot lep spomin in važen dokument o velikih zaslugah našega sivolasega vladike.

Pribičevićeva primera

»Nihče v srpskem delu našega naroda ne veruje, da je po Korošec, pod čigar vodstvo so se stavile srbijske stranke, boljši in večji prijatelj Srbov kot jaz.« —

Tako si poje slavo Sv. Pribičević, da bi si ukočil pot nazaj v Belgrad. Nato bi odgovorili: Prvič »Lastna hvala...«; drugič, vsak kdor prebere Pribičevićev članek in njegovo zmerjanje veruje, da Pribičević ni politik; tretjič je vsakdo po samem tem članku dobil sliko, da je g. Pribičević i po osebnih kvalifikacijah i po sposobnosti pred dr. Korošcem neznansko pri-tlikav.

PPZ režim je navadne in politične zločince najemal, organiziral, podpiral in ščitil, da so pod njegovim varstvom ubijali, streljali, pretepali, kradli, tihotapili in druga zločinstva počenjali. Dr. Korošec je pa žandarja takoj odstavil, ko je zvedel, da je pijanega Legata udaril. PPZ režim je protizakonitost in zločinstvo gojil in podpiral, sedanja vlada ga v kali zatira. To je razlika!

KOVINE.

v London, 3. okt. (Tel. »Slov.«) Baker: per kasa 64.5—64.5625; tri mesece 64.875—64.9375. Elektrolit 67.25—67.125. Best Selected 68—69.25. Strong 96. Cin: per kasa 222.625; tri mesece 220.25—220.375. Svinec: tuji 21.875. Cink: tuji 24.4375. Aluminij: tuzemski 95; inozemski 100. Antimon reg.: 59.5—60. Be: pločevina: 18.25. Živo srebro 25. Nikel: tuzemski 175; inozemski 175. Wolfram: 15.875. Platina: surova 17; odelana 17. Srebro 26.625—26.75. Zlato 84.115.

HMEJ.

Nürnberg, 3. okt. (Tel. »Slov.«) Dovož hmelja na trg 100 bal, prodanih samo 20 bal po cenah: tržni hmelj 165—195, Hallertau 210—250. Kupčija zelo mirna s popuščajočimi cenami.

Novosadska vremenska napoved: Slab severni veter. Večinoma oblačno. Dežja najbrž ne bo.

Dunajska vremenska napoved: Jasno, danes ponoči verjeten mraz s plano, jutri višja temperatura.

Žene na Frančiškovich potih

Dr. o. Stanko Marija Aljančič, ofm.

M. Marie de la Passion, ustanoviteljica družbe F. M. M.

Frančiškanke misijonarke Marijine

Veliko se danes govori in piše o socialnem delu, delavskem vprašanju, o povzdigi socialno-kulturnega in moralno-etičnega stališča žene v človeški družbi, zelo malo pa se v splošnem pozna in žal tudi upošteva ogromno delo, ki ga na tem polju vrše razni moški, predvsem pa ženski redovi, kongregacije ter zlasti novejši ženski redovni zavodi. Misijonsko delo v pokrajinah, kamor še ni dospela luč krščanskih resnic in evropske civilizacije, daje misijonarjem in misijonarkam dovolj prilike, da v vsakdanjem občevarju z različnimi sloji prebivalstva dvigajoče in oplemenitujoče vplivajo na miselnost ljudi, katerim je surovi boj za obstanek pogosto zadušil vsak smisel za žensko čast in dostojanstvo.

Ena misijonskih ustanov, ki si je nadela nalogo, da v misijonskih pokrajinah posveča posebno pozornost socialni povzdigi poganške žene, v duhu krščanskih etičnih in moralnih načel, je misijonska družba Frančiškank misijonark Marijinih. »Moja desna roka v misijonih« jo je pred kratkim nazval sv. oče Pij XI. sam, občeudojoč neverje v uspehe belih mater in sester, ki pozabljajo sebe, žrtvujejo v junaški ljubezni vse, da prinese med rjavo, rdečo, rumeno in črno polje svoje sestre v vseh delih sveta evangelij večne lepote in ljubezni, ki jim vrača njihovo žensko dostojanstvo, poteptano in izrabljano po surovem in brezobzirnem moškem egoizmu.

Kulturno in socialno delo v obeh kontinentih

F. M. M. dosega svoj cilj potom številnih delavnic (ateliers), v katere sprejemajo žensko mladino, da jo priučijo različnim delom. Tako ima družba delavnice za šivanje, vezenje, čipkarstvo, za nadarjena dekleta in deklice inteligenčnih krogov zopet posebne ateljeje, dalje za fino bruseljsko čipkarstvo, za slikanje na svilo in za slikarstvo sploh ter za kiparstvo; F. M. M. poučuje vse moderne jezike, godbo, petje itd. Imajo dve lastni tiskarni in številne knjigovaznice, v katerih je delo in vodstvo v rokah sester samih. Družba šteje danes nad 90 ateljev, katerih večina pa se nahaja izven Evrope v misijonskih deželah. Delavnice nudijo dekletom in ženam

tehnično izobrazbo s primerno plačo in blagodejnim krščanskim vplivom. Poročena žena dobi delo na dom. — Večerne šole in različni tečaji zbirajo čez dan zaposlena dekleta, patronati goje in nadzorujejo čednosno življenje med dekleti, za katere so ustanovljena tudi posebna zavetišča. Za delavke obstajajo številne okrepčevalnice, kjer dobivajo hrano in pošteno razvedrilo. Po velikih pristaniščih Daljnega Vzhoda vzdržujejo F. M. M. domove za uboge žrtve prostitucije, ki slavi ondi svoje najstrašnejše zmagovalce. Bele sestre delujejo po ženskih kaznilnicah in vzdržujejo domove za ženske, ki prihajajo iz kaznilnic, da se v njih izšolajo za pošten pridobitni poklic. Dekletom in ženam, ki se pri njih izšolajo, poskrbe ob odhodu za službo.

Tako izobrazujejo in vzgajajo F. M. M. žensko najrazličnejših slojev in narodov v onih panogah socialnega udejstvovanja, ki najbolj odgovarjajo ženskemu značaju, ženski naravi in prirojeni spretnosti in mu dajejo čim največ možnosti za samostojno delovanje in kolikor mogoče neodvisno življenje. Kako velikega pomena je to za osamosvojitve žene, ki med narodi in verstvi azijskega, afriškega in ameriškega kontinenta ter raznih otočij igra napram možu pogosto vlogo sužnje in brezpravnega bitja, ni težko razumeti.

Dasi misijonska družba F. M. M. upošteva vse zahteve in pridobitve modernega časa, ki morejo dvigniti ali olajšati socialno stališče današnje žene, bi vendar vse njeno delovanje ostalo brez večjih uspehov, ako ga ne bi v vsem vodilo načelo najpožrtvovalnejše krščanske ljubezni. Dih krščanske karitas je, ki daje mnogovečnim ustanovam F. M. M. šele pravo obeležje. In njihovo delo na tem polju se more po pravici imenovati naravnost ogromno.

Čuda krščanske karitas

Šele 50 let obstoji ta družba (ustanovila jo je l. 1877. m. Marija de la Passion — med svetom Hélène de Chappotin de Neuville — iz Nantes-a v Franciji) in že šteje nad 5100 redovnic ter 211 hiš po vseh delih sveta, od teh v Evropi le 62. Drugopolte redovnice, katerih je v zavodu nad 500 (Hindu, Kitajk, Japonk, Afrikanek), so popolnoma enakopravne sestram belega plemena.

Ustanove v misijonih se dele v tri kategorije: za deco, mladino in bolnike.

Za deco obstoja po najnovejši statistiki iz leta 1928: 39 jaslic (crèches) za najdenčke in novorojenčke, za katere matere ne morejo skrbeti; 17 ustanov za prehrano dojenčkov (»Goutte de lait«) in otrok; 43 zavetišča in 81 sirotišnic.

Za mladino: 108 šol, med temi 38 penzionatov, 86 delavnic (ateliers), 69 patronaž, 12 dekliških domov (foyers), 9 gospodinskih šol in 72 župniških katoliških šol. — V teh ustanovah se oskrbuje in vzgaja približno 56.000 otrok in ženske mladine.

Za bolnike vzdržujejo F. M. M.: 48 bolnišnic s 133.000 letno oskrbovanimi bolniki; 7 bolnišnic za najnesrečnejše med nesrečnimi, za gobavce s 1745 neozdravljivimi bolniki; 6 lazaretov z 2.300 kužnimi bolniki in 108 dispensarjev, kjer dobiva nasvete in zdravniško pomoč približno 2.500.000 ljudi letno.

Tekom enega samega leta so F. M. M. poleg navedenega izvršile še 15.378 obiskov pri ubogih, 81.010 pri bolnih, 948 pri jetnikih po ječah. Podelile so v 34.186 slučajih sv. krst in articulo mortis, in to 25.874 otrokom in 8.312 odraslim, predvsem na svojih misijonskih potovanjih, na obiskih poganskih vasi in potom svojih potujočih lekarn za uboge. Misijonarke skrbijo tudi za ubožne cerkve v misijonih, katerim pomagajo po svojih močeh. Lastne misijonske tiskarne uspešno

podpirajo apostolsko in socialno delo F. M. M. med raznopoltimi narodi in plemen.

Ta statistika govori za cele knjige in ni čuda, da je na svetovni vatikanski misijonski razstavi v Rimu l. 1925. — ki je niso zamislili in organizirali, kar bodi pošteno in odkrito povedano, morda moški redovi, temveč — ženske, bele misijonarke F. M. M. — njihovo sijajno organizirano misijonsko delo vzbudilo ogromno zanimanje in občudovanje.

Junaštvo iz Frančiškovega duha

Junaško delo v misijonskih deželah, ki zahteva od šibkih redovnic vseh celotno življenjske žrtve, pa bi ne bilo možno, ako ne bi bilo prežeto globokega, religioznega duha. In zato je v družbi bogato preskrbljeno s celodnevno adoracijo od 6 jutraj do 6 zvečer izposlavljenega sv. Reš. Telesa. Bela obleka Frančiškank misijonark Marijinih naj simbolično odgovarja belini sv. Hostije in čednostim Brezmadežne, katere ime nosijo vse redovnice. Sledeče zgledu srafskega patriarha, sv. Frančiška Asiškega, katerega tretjeredniško pravilo so sprejele, goje frančiškanke med seboj zlasti odkrito sestrsko ljubezen in preprostost, vredno toliko večjega upoštevanja, ker stopa v družbo tudi mnogo deklet iz odličnih aristokratskih družin.

Zvesto izpolnjevanje pravil je moralo roditi svoj sad: v duhu svetosti je l. 1904. v San Remo umrla ustanoviteljica m. Marija de la Passion, l. 1905. je v misijonih na Kitajskem na tifusu umrla služabnica božja s. Maria Assunta in sedem redovnic F. M. M. je bilo l. 1900. v bokserski vstaji zaradi vere umorjenih. Vse te čakajo na čast oltarjev. K tem moramo častno pristeti še 30 drugih redovnic, ki so junaško žrtvovalle svoje življenje v apostolskem delu med kužnimi bolniki v različnih delih sveta. Tudi nasprotniki cerkve se morajo s spoštovanjem odkriti pred takim heroizmom katoliške žene.

Bele sestre med nami

Med Slovenci in Jugoslovani misijonska Družba F. M. M. splošno ni bila znana, dasi šteje že približno 50 Slovencek in Slovanek; večinoma v misijonih, ter veliko Poljakinj. Šele letos se je posrečilo, dobiti jo tudi v Jugoslavijo, in sicer v Slovenijo, kjer v Ljubljani (na Mirju pri Obrtni šoli) odprli svoj prvi samostan. Za Poljsko z 2 hišama in Rusijo s tremi samostani, je med slovanskimi državami kot tretja prišla na vrsto Jugoslavija, da sprejme v svojo sredo F. M. M., ki imajo svoje številne postojanke že med skoro vsemi evropskimi narodi. Glasilo Družbe »Annales des Franciscaines Missionnaires de Marie«, v 18.000 izvodih in 4 jezikih izhajajoče in bogato ilustrirani mesečnik, v celoti delo F. M. M., vzdržuje vez med številno družino belih redovnic in vsakoletni almanahi poročajo o skupnem delu vseh samostanov in ustanov.

Med temnopoltim ženstvom.

Novim redovnicam in prvim misijonarkam v Jugoslaviji, ki se pripravljajo na blagodejno delo med nami in prav danes, na praznik sv. Frančiška Asiškega, ustanovitelja frančiškanskega reda, otvarjajo na Mirju svojo »Hišo Marijinega Vnebovzetja«, kličejo prisrčen: »Dobro nam dole!« Želimo kar največ blagoslova božjega pri izbiri poklicev med našim globokovernim narodom za sveto in požrtvovalno, resnično socialno delo v povzdigo nesrečnega ženstva in misijonskih pokrajinah.

Vsa pojasnila glede Družbe daje predstojništvo F. M. M., Ljubljana, Gorupova ulica 17. Natančnejši opis notranje uredbe in delovanja Družbe pa podaja ravnokar izšla brošura »Misijonska ustanova«. Dobi se pri predstojništvu F. M. M. in v trgovini KTD Ničman v Ljubljani.

(Pregledali smo zadnje letnike mesečnika F. M. M. in »Almanach« o priliki 50 letnice F. M. M. 1877—1927. Na teh listih je nagromadenega toliko prepričevalnega o večno živi, preobrazujoči, poveljujoči sili krščanstva celo v najbednejših, kulturno najnižjih človeških bitjih, toliko lepega in zanimivega čitva in slik o daljnih misijonskih deželah in narodih, da se zde kakor dragocena zakladnica za um in srce. Za naše družine in zavode, kjer goje francoščino, more biti to najlepša čitanka. »Annales des F. M. M.« stanejo v navadni izdaji 8 fr 50, v razkošni izdaji pa 11 fr. letno. Naroča se v Parizu, 7, Impasse Reille, XIV e. — Ur.)

Apokaliptični jezdec ženskega spola, Berlinski ženski zdravnik prof. dr. W. Liepmann je pred kratkim v »Mediz. Welt« objavil razpravo o treh strašnih morilih ženskega spola: splavih, porodih in raku. Število splavov v Nemčiji enotah na 876.000 letno (dočim jih je bilo še l. 1923. okroglo 500.000); od tega se 44.000 slučajev konča s smrtjo. Kako ogromna je ta številka, nam pokaže primer z žrtvami, ki jih je zahtevala jetika l. 1924. — to je 32.910. In vendar velja jetika kot ena največjih ljudskih morilk. — Na porodu umrje v Nemčiji letno še vedno do 10.000 mater. — Za rakom je umrlo v Nemčiji l. 1924. 33.740 žensk, na drugih zlih novotvorbah pa še nadaljnjih 3476 žensk. — Te številke kažejo približno stanje ženske umrljivosti iz navedenih treh vzrokov tudi v drugih evropskih deželah, posebno tudi v Jugoslaviji. Dokaz, da sedanji način ženskega življenja ni pravičen oziroma, da žensko zdravstvo še davno ni kos svoji nalogi. V zadnjih dobah se je izredno mnogo storilo proti umrljivosti dojenčkov, sedaj bi bilo treba misliti tudi na omejitve umrljivosti mater. To je eno važnih vprašanj narodno-zdravstvene politike.

Obvezna gospodinjstva izobrazba ženske mladine v Švici. V curiškem kantonu imajo pripravljen zakonski načrt o uvedbi obveznega gospodinjstva pouka za žensko mladino. Načrt, ki je šel skozi več strokovnih komisij in je končnoveljavno urejen, določa: Vsa ženska mladina je obvezana obiskovati gospodinjstvi pouk; tečaj se redno končajo s šolskim letom, ko dekleta doseže 18. leto; izjemoma se more v mestih omejiti gospodinjstvi pouk na 2 leti, na deželi pa na dva polletna tečaja. Za gospodinjstve učenke je določen dvomesečni tečaj po zaključnem praktičnem uku. Tudi absolventinje srednjih šol morajo dovršiti kratke gospodinjstve tečaje. Za delavke, služkinje in domača dekleta se bodo vršili večerni tečaji. Na gospodinjstvih šolah in tečajih morajo poučevati strokovne moči, v nadzorstvu morajo imeti večino ženske.

Zpk. A. Orehek:

Pri „Martulikovcih“

Oblačnega popoldne pred dobrim tednom so me objele temne Martuljkove sence. Kaj je Martuljek? Dobro pol ure pred Kranjsko Goro pada v črti gorovja, kjer se vrste Ponce, Široka Peč, Kukova Špica, Frdamane Police in Špik s Za-aka krasen slap tega imena. Pribrzi z višine kakih 100 m, dvakrat ali trikrat lomljen, v divje romantičen žleb in napravlja kot gorski potok enakega imena še dva slapova, ki sta pa precej krajša. Pod gorami se širijo smrekovi in mecesnovi gozdovi. Blizu ob potoku pod Špikovimi stenami stoji turistom znana stara lovška koča, tzv. koča na Gozdu ali v »Borštuc«, kakor pravi ljudstvo. Dober streljaj od te koče proti postajici Gozd-Martuljk so si idealni naši ljubljanski bogoslovci ustvarili Dom božjih otrok, planinsko kočo, kjer se zbirajo o počitnicah in prireajo socialne tečaje, seveda samo za teologe. Z veseljem pa sprejmejo v svojo sredo gosta-duhovnika ter mu ljubeznivo postrežejo s prenočiščem in prehrano.

Ko sva se s prijateljem približala koči, je bil že dober mrak in v koči luč. Zdela se je, da so gospodje sredi živahne debate. Pri najinem vstopu je med njimi nastal velik halo. Prišla sva ravno na predvečer sklepa socialnega tečaja, ki je trajal 8 dni in je bil prav dobro obiskan. Ker so se čeli čas držali dnevnega reda in imeli skupne molitve in meditacije, so bile to obenem nekakšne duhovne vaje. Zbranih je bilo v koči še 9 teologov, ne-

kaj jih je po nujnih opravkih odšlo že popoldne in prejšnji dan.

Videl si takoj, kako čudovito je božja milost in življenje v naravi te ljudi plemenitila: komaj smo se spoznali, smo si bili bratje med seboj. Nepopisna je njih priprostop, domačnost in ljubeznivost. Posadili so naju za dolgo mizo, in že je bil g. kuhar ves postrežljiv s čajem, seveda brez žganja; alkohol in nikotin v teh prostorih nimata domovinskega prava. Kuhajo si Martuljkovci sami po vrstnem redu. Ta večer je važno to službo opravljal še zelo mlad, droban gospod, ki pa se je z mogočeno svojo kuharico kaj spretno vrtel okoli štedilnika. Pripravljaj je večerjo. Bila je kvartna sredo, in »božji otroci« kot dobri kristjani niso mogli računati, da se bodo mastili s pečenko. Kako je bila servirana miza? Nama gostoma so dali kročnike, za drugarji pa so prejeli vsak svojo skledo iz pocinjene pločevine in aluminijasto žlico. Ko je bila jed na mizi, mi je postalo neznansko radostno v duši. Oculi omnium in Te sperant, Domine! Kaj je bilo na mizi tako dobrega? V široki skledi se je šopiril ješen, v nekoliko ponižnejši posodi pa je odrešenja čakal fižol s kislim zeljem. Ti dve jedi sta ostali od opoldne, in združeno pravilo se glasi, da je treba pri večerji najprej ostanke spraviti pod streho. Z velikim pogumom so se gospodje spravili nadnje, saj so vedeli, da jih za plačilo čaka sladkost, dejal bi oficijalna jed tega večera: mlečni zdrob s kosom črnega kruha. Da ste gledali te bisernočiste, zdrave mlade zobe! V nobenem vojnem spopadu ne sekajo sablje tako urno, nobena vetrnica ne

udarja tako pridno. Seveda so bile skledice hitro prazne. Še bi, ampak post je: do sitga se ne smeš najesti, če si že videl enoinvajseto pomač.

Po končanem »utile« in po skupni molitvi po jedi je prišlo »dulce«. Zaorila je in odmevala od sivih školst ubrana slovenska pesem: »Na planinah lušno biti«, »Bog je ustvaril zemljico«, »Na Gorenjskem je fletno«, »Marija gre na božjo pot« in še drugih polno.

Vkljub veseli pesmi in vriskanju, ki je zdaj pa zdaj priklopelo iz svobodnih prsi v svobodni naravi, mi je postalo otožno pri srcu. Ti otroci božji so tako priprosti in vendar tako srečni, kako pa izrabljajo mladostni čas večina naše inteligentne mladine? Bari, slaboglasni saloni, beznice so jim svetišča, Venera in alkohol malika. Kakor noč pa dan, kakor brezno in jasne višave! Ko bi bila vsa slovenska mladina tako bogootroška, kaka veljala bi to bila, kak narod in kaka bodočnost njegova!

Po končani pesmi je g. Vital, nekakšen »superijor« med brati — tovariško vodstvo v taki hiši mora biti, to sprejemajo Martuljkovci brez debate — resnobno kakor hišni oče snel s stene debel paternoster, in pokleknil »mo k večerni molitvi, ki ni bila kar nič kratka, toda prisrčna in resnična. Vsenakoli gozdni mir, zdajdaj zanjavne pod skalovjem lisjak, v dalji bobni besneči Martuljek, iz samotnega »doma božjih otrok« pa k jasnemu ozvezdju kipi zbrana molitev. Duša krščanska, kaj hočeš še več poezije?

Po molitvi in po meditacijski pripravi za drugi dan, ki jo je priprosto, a vendar globo-

ko zamišljeno podal g. Vital, smo se še neka časa razgovarjali, napravili načrt za jutraj in določili, da vstanemo ob 5. Potem pa hajdi spat! Meni so te zlate dobe določile posebno sobico in mojemu prijatelju zase posteljo, Martuljkovi pa so se na skupnem pogradu zavili vsak v svojo odejo in takoj zaspali. Bili so počitka potrebni. Zjutraj so navsezgodaj napravili izlet v planine, nato v dolino k sv. maši in k skupnemu sv. obhajilu; po službi božji predavanja in debate, po kosilu par ur telesnega dela: treba je bilo steze h koči nasuti s peskom, popraviti pota, nasekati drv i. dr. Nato so se vrstili zopet predavanja in debate do večera. Sredi neskončnega gozdnega miru tem ljudem časa vedno le zmanjkuje!

Drugo jutro sem vstal ob pol štirih, da sem opravil brevir. Minuto pred peto uro me je prišla razigrana prešernost. Bil sem neizrečeno srečen in take volje, da bi vriskal tudi jaz. Domislil sem se Tavčarjevih Kuzovcev. »Alo, Kuzovci, pokonci! V hribih se dela dan, v hribih žari!« Oglasi se hišna budilka in kakor na povelje so »Kuzovci« planini s pograda, med njimi »superiore« sam, brat med brati, enak med enakimi, vedno vesel pa ponižen in uslužen do vsakega in do skrajnosti. Kako je to nepopisno lepo!

Določeno je bilo, da bosta pri kranjskogorski podružnični kapeli Srca Jezusovega v Gozdu, ki je hišna kapela Martuljkovcev, dve sv. maši: ob sedmih da bo maševal g. novomašnik Žitko, ki je med ustanovitelji »Martuljka«, ob pol osmih jaz. Zato smo nekateri z g. Vitalom na čelu še ob rani zori pohiteli

Kaj je novega

Koledar

Cetrtek, 4. oktobra: Francišek Serafini, Edvin, Avrea (Zlata).

Zgodovinski dnevi

4. oktobra: 1909 se je položil temeljni kamen sedanjemu dramskemu gledališču v Ljubljani. — 1908 je Avstrija izvršila aneksijo Bosne in Hercegovine. — 1853 je Turčija napovedala vojno Rusiji. — 1515 se je rodil slikar Lukas Cranach. — 1669 je umrl slikar Rembrandt. — 1884 se je otvorilo učiteljsko na Resljevi cesti v Ljubljani. — 1878 se je Srbija proglasila za samostojno državo. — 1901 se je ljubljanski zmajski most predal prometu. — 1907 se je otvoril ljubljanski dekliški licej. — 1665 je umrl koprski škof Peter Pavel Vergerij, ki je bil zaradi protestantizma odstavljen in izobčen. — 1881 je umrl slovenski pisatelj dr. Jožef Ulaga.

Osebnosti

★ **Smrtna kosa.** V kandijski bolnici je umrl p. Robert Gremand, duhovnik kartuzijanskega reda. Truplo so prepeljali v Pleterje, kjer je bilo 2. oktobra pokopano na tamkajšnjem samostanskem pokopališču. — V Litiji je umrla g. Nežika Jerab, žena vpokojenega sodnega sluga.

★ **Zlato poroko** sta obhajala v Predvoru pri Kranju Jožef Križaj in njegova žena Uršula. Zanimivo je, da je bila to v Predvoru prva zlata poroka, odkar obstoji župnija.

Ostale vesti

★ **Višja pedagoška šola v Zagrebu in Belgradu.** Za I. letnik treba poslati kolkovane prošnje direktno rektoratu do 8. oktobra. Prošnje priložiti: 1. zrelostno spričevalo, 2. usposobljenostno spričevalo, 3. uverjenje o službeni dobi in ocene za vsa službena leta, 4. izpis iz rojstne knjige (starost do 38 let), 5. zdravniško spričevalo, 6. kratak opis življenja z navedbo službenih mest in službene dobe na teh mestih. V prošnji označiti grupo predmetov, ki se jih želi poslati. Za III. letnik treba poslati prošnje rektoratu do 20. oktobra, priložiti diplomsko spričevalo in navesti grupo.

★ **Produkcija brezalkoholnih sokov na Gorenjskem.** V vseh večjih krajih Gorenjske, kjer je sadje v bližini, so si letos zasebniki pripravili brezalkoholne pijače. So pa tudi male vasice, kjer si je celo po pet gospodarjev pripravilo brezalkoholno pijačo v sodu s pomočjo znanih Eggenbergerjevih oprem. Upajmo, da bo potem manj pretepov in ubojev.

★ **Oblastni odbor združenja vojnih invalidov** je prejel nekaj legitimacij za brezplačno vožnjo v Belgrad k proslavi 10 letnice prebitja solunske fronte. Vsi oni člani združenja vojnih invalidov, ki žele prisostvovati proslavi, naj se zglase v pisarni oblastnega odbora med uradnimi urami do sobote 6. oktobra do 18. Zunanji invalidi, ki bi morebiti pismeno naročili legitimacijo, naj naznanijo odhodno postajo. — Oblastni odbor UVI

★ **Čudni dogodki belgrajskega vlaka.** Prav čudne doživljaje so doživeli potniki, ki so potovali 1. oktobra z jutranjim brzovlakom iz Belgrada v Zagreb. Prvi slučaj se je pripetil na progi, ko je strojevodjo zadela kap. Mesto mrtvega strojevodje je prevzel kurjač, ki je do

ZA GOSPODE

smo založili krasne površnike, trench-coate in zimke suknje. Cene najnižje.

FRAN LUKIČ, Ljubljana, Stritarjeva ul.

Premog, drva, koks, novaški premog in oglje — „ILIRIJA“
Vilharjeva cesta (za Gl. kol.), Kralja Petra tr. 28, Miklošičeva cesta 4 — Telefon štev. 2820

prihodnje postaje vodil vlak, nakar je lokomotivo prevzel drug strojevodja. Kmalu nato je prišlo v vagonu tretjega razreda do krvavega spopada med potniki. Brzovlak se je moral ustaviti na neki mali postaji, kjer so poklicali orožnike, ki so pomirili pretepače. Tik pred Zagrebom pa se je vlak sredi proge ustavil. Na tiru je namreč ležalo truplo nekega moškega, ki ga je prejšnji vlak povozil. Brzovlak, ki bi moral priti v Zagreb že ob 8, je prišel šele ob pol 12.

★ **Grozna družinska drama v Slavoniji.** V mestu Rumi v Slavoniji se je te dni odigrala grozna družinska žaloigra. Katica Erdeljac že dalj časa ni živela v najboljših odnosih s svojim soprogom Djordjem ter je napravila strašen naklep, da se ga znebi. Res se je v ta namen dogovorila s svojim sinom Nikolo in s hčerko Saveto. Vsi trije so ponoči napadli spečega očeta. Sin je zgrabil očeta za vrat, hčerka mu je ovila vrv, žena pa ga je držala, da se ni mogel braniti. Tako so ga zadušili ter nato obesili v skednju, tako da je sprva res izgledalo, da se je Djordje sam obesil. Toda sosede so si pričeli med seboj šepetati, nato pa javno sumničati, da ni vse v redu. To so zvedeli tudi orožniki in aretirali vso trojico. Nikola je končno priznal, kako so ubili očeta. Izročeni so bili sodišču.

★ **Občinski blagajnik peneveril sto tisoč dinarjev.** V Berkasovu pri Šidu je bila te dni izvršena velika peneverba. Občinski blagajnik Borivoj Plavšič je nenadoma izginil ter odnesel sto tisoč dinarjev državnega in ljudskega denarja. Veliki župan v Vukovaru je o peneverbi obvestil zagrebško in ljubljansko policijo. Plavšič je 30 leten, majhne postave, obrt, okroglih lic, kostanjevih las in oči. Obleden je v sivo obleko in v zimsko suknjo. Pobernil je najbrže v Zagreb ali pa v Slovenijo.

★ **Mrtvec v vodnjaku.** V soboto popoldne so se pojavili v gostilni Žive Živančeva ob cesti Ečka—Perles v Banatu štirje delavci, po obleki sodeči najbrže Bosanci, ki so prosili za prenočišče. Ker so se zdeli gostilničarju sumljivi, jim je to odrekel, nakar so odšli. V nedeljo zjutraj pa je hotel gostilničarjev sin zajeti v vodnjaku vodo. V svojo grozo je opazil, da plava v vodnjaku moško truplo. Truplo so dvignili z veliko težavo iz vode. V njem so spoznali 40—50 letnega Bosanca, enega onih štirih, ki so prejšnji dan prosili za prenočišče. Orožniki so ugotovili, da gre tu za zločin, kajti mož je bil najprej zadavljen in nato vržen v vodo. Sumijo, da gre za člana kake roparske tolpe, ki se je hotela znebiti svojega tovariša.

★ **Otrok obvisel na električni žici.** V Belišču pri Osijeku se je te dni pripetila huda smrtna nesreča. Desletna Katica Stanković je hotela prižgati v domačem stanovanju električno luč in je pristonila k steni stol, da bi dosegla stikalo. Na stolu je naenkrat izgubila ravnotežje. Krilec z rokama po zraku je zgrabila za električno žico, obvisela na njej ter jo s težo pretrgala. Električni tok je otroka takoj ubil.

★ **Železniški tat na strehi vagona.** V brzovlaku Zagreb—Belgrad je bila te dni neki dami ukradena ročna torbica z denarjem. Sopotniki so tatvino opazili in so skočili za tatom, ki je pobegnil na streho vagona. Potniki so pazili nanj, tako da ni mogel skočiti z vagona. Tako se je ta filmska vožnja nadaljevala proti Vinkovcem. Načelnik železniške policije na tamkajšnji postaji Osmerović je opazil moža na strehi in ga je aretiral. V njem so spoznali prosulega železniškega tatu Sve-

svojih tisoč duše, obdeluješ košček zemlje, ježiš se nad hlapi in deklami, in druge navlake, potrebne in nepotrebne, vse polno — čas pa drvi naprej in z njim kultura in napredek. Začuden ju gledaš, ko prilezeš iz svoje luknje: kdo si in kaj hočeš? Kdo ste Vi, Martuljkovi? In Vam podobni, in kaj hočete, sem se vpraševal, ko sem skozi Vintgar hotel proti Gorjam in Bledu. In prišlo je razodetje iz kipečih valov Radovine: To so kakor prvi kristjani! Tako so čutili in mislili, delali in živeli prvi spoznavalci Kristovi! Kar je nam glavno, je njim postransko, samopremagovanje, treznost, delo in žrtve so jim cilji življenja. Kako čudoviti, za naš čas nepojmljivi ljudje!

Bog te blagoslovi, Martuljek! Naš vednomladi g. Knezoškof so te to poletje visoko pod Špičkovim skalovjem osebno blagoslovili, naj nate obilno rosi svoje blagosti tedi nebo! Rasti in procvataj, da objameš na širokih svojih grudi vso idealno našo mladino, narodu v odrešenje, poedincem v vstajenje! Začetek je tu, krepak in lep, da lepši biti ne more.

»Martuljke« se imenuje zadruga z o. z. bogoslovcev in duhovnikov v Ljubljani. Delež je 100 dinarjev. Plačati moreš več deležev, kar je želeli, imaš pa po pravilih le en glas. Vabim gg. duhovnike iz Slovenije, ki imajo zmisel za mladino, da pristopijo kot člani. Da gg. teologom olajšamo delo, naj bi se v vsaki dekanijski in gospod za stvar zavzel. Potrebna bi bila na Martuljku še ena koča in lastna kapelica. Prijave sprejema: stud. theol. Vital Vodušek, Ljubljana, Dunajska c. 15. — Pla-

tozara Grujiča, ki je šele pred kratkim odšel desetmesečno ječo zaradi tatvine. Grujič je tatvino priznal, povedal pa je, da je vrgel torbico pri Ivankovem proč. V spremstvu dveh stražnikov je moral iti poiskat torbico. Pri Ivankovem je privozil ravno po progi tovarni vlak in Grujič se je kot strela iztrgal stražnikoma in pobegnil tik pred vlakom preko proge v koruzno polje. Stražnika zaradi vlaka nista mogla za njim, pač pa sta ga izsledila pozneje in pričela nanj streljati. Grujič se jima je vdal. Končno so našli tudi torbico, nakar je moral Grujič nazaj v Vinkovce in v zapor.

★ **Cigani in torta kuharice Eve.** Eva Moor, kuharica v Zagrebu, je te dni spekla lepo torto in jo spravila v omaro, nato pa odšla v sosedno sobo. Ta čas sta se prikradla v njeno kuhinjo neki cigan in ciganka. Kar na brzo roko sta izpraznila Evin omaro in odšla. Eva je takoj opazila, kaj se je pripetilo in stekla za cigani ter res ustavila ciganko in jo izročila stražniku. Aretirana ciganka je priznala, da je ukradla Evin torto, noče pa povedati, kdo je njen tovariš, o katerem pravi, da ga je spoznala šele na vrtu, kjer je nabiral hruške.

Najcenejši nakup vseh

Šolskih potrebščin in šolskih knjig
M. Tičar, Ljubljana

★ **Nemško-slovenski slovar.** S slovniki in navodili in popolno terminologijo sestavila profesorja dr. Franc Bradač in dr. Janko Šleibinger. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Po subskripcijski ceni Din 96 dobi slovar, kdor ga naroči in plača do 1. januarja. Od novega leta dalje stane slovar Din 130.

★ **Pri trdovratnem zaprtju,** napestosti v telesu, preobili želodčne kisline, glavobolu, razdraženosti, tesnobi, splošnem slabopojutju in utrujenosti pospeši naravna »Franz-Josef« grenčica brez napa in bolečin lahko izprazni črev. Najodličnejši zdravilni stotletja so vporabljali »Franz-Josef« vodo z najboljšim uspehom pri moških, ženskah in tudi otrocih. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

ADRESAR

mesta Ljubljane in okolice se zopet dobi v vseh knjigarnah in pri založništvu: ADANA, družba z o. z., Ljubljana, Kongresni trg 3.

Ljubljana

Nočna služba lekarn

Nočno službo imata Ramor na Miklošičevi cesti in Trnkoczy na Mestnem trgu.

○ **Slovo.** Vse moje mnogoštevilne prijatelje in znance prosim, da mi blagovolijo oprostiti, ako jih nisem mogel radi pomanjkanja časa osebno obiskati in se posloviti od njih povodom mojega odhoda v Francijo. Tem potom se jim najpriserneje zahvaljujem za vso naklonjenost in ljubeznivost, katere sem bil v tako obilni meri deležen. Naj bodo uverjeni, da mi ostanejo v trajnem in najboljšem spominu. Odpotujem danes ob 17.40 z osebnim vlakom proti Mariboru. — Jean Findeisen, bivši tajnik francoskega konzulata v Ljubljani.

○ **Poskusno klanje v mestni klavnici.** Na zahtevo mestnega magistrata se je včeraj v mestni klavnici vršilo poskusno klanje. Nakup živine in klanje je nadzirala posebna komisija, v kateri so bili: Dr. Mayer, sanitetni referent pri velikem županu, dr. Kune, zastopnik tržnega nadzorstva, dr. Pless, tajnik trženske zbornice, Toni, načelnik mesarske zadruge in občinski svetniki gg. Musar, Rebek in Zujc. Komisija je nadzorovala nakup treh volov. Enega je kupil g. Marčan. Vol je živ tehtal 524 kg. Bil je po 8.125 Din, kar znaša 4257. 50. V četrteh je imel brez kalo pa s privago (glavo, noge, sree, ledice in jetra) 259.50 kg. To bi znašalo po povprečni ceni a 16 Din kg 4157 Din. Loja je imel 17.50 kg, po 5 Din znaša 87.50 Din; koza 40 kg a 20 Din je 800 Din; vampi in pljuča 8 kg a 6 Din je 48 Din; čreva 25 Din. Skupaj bi znašal izkupiček za vola 5112 Din. Ta vol izkazuje 855 Din dobička brez režije, davkov in drugih stroškov, ki jih je komisija ugotovila na 588 Din, tako da ostane mesarju kot plačilo približno 265 Din. — Drugač vola je kupil g. Perme. Dal je zanj 4359 Din po ceni 8.75 Din za kg. Ta vol bi po isti kalkulaciji dal dobička 638 Din. Če se odbije ista režija, ostane mesarju 50 Din. — Tretjač vola je kupil g. Brečelnik. Vol je bil po 8.50 Din in je po isti kalkulaciji dobička 920 Din. Če se odbije režija, ostane 332 Din mesarju za delo. Ugotovitve komisije pridejo pred anketo o tržnih cenah v Ljubljani. Komisija je izrazila mnenje, da mesarji ne služijo tako na debelo, kot je po Ljubljani javna govorica.

○ **Prebivalci Bežigrada** imamo dve nujni želji. Predvsem si želimo, da se v našem okolišju naseli kak dober zdravnik. V okolišju je naseljenih več tisoč družin. Predaleč smo iz mesta in večkrat je pomoč nujna. Dalje prosimo mestni magistrat, da zasuje že enkrat jamo ob Einspielerjevi ulici. Tam je sedaj zbirališče vse nesnage.

○ **Večer arij in pesmi** Hellgren — gospe Staller-Stotterjeva. Na večeru arij in pesmi,

Dijaki! Povsod zahtevajte edino le »Dijaški koledar« Slovenske dijaške zveze!

Schmolli-ova pasta
že 50 let najboljša krema za čevlje

ki se vrši jutri ob 8 zvečer v veliki unionski dvorani, bo prednašal znani švedski bariton Karel Hellgren od kraljeve dvorne opere v Stockholmu razne kompozicije, gospe Staller-Stotterjeva pa razne pesmi in arije. Za ta večer je v krogih našega glasboljubivega občinstva mnogo živahnega zanimanja. Vstopnice v Matični knjigarni. Klavirsko spremljevanje pesmi in arij je prevzel g. kapelnik Antonin Balatka. — V soboto se pa vrši istotako v unionski dvorani slavnostni koncert »Grafike« kot uvod v razstavo »Tiske« in slavnost 60 letnice organizacije grafičnega delavstva.

○ **Mestni magistrat** ljubljanski razglašal, da bo radi gradnje zbiralnega cesnega kanala Kette-Murnovo cesta na delu med lenkovo ulico in Vilharjevo cesto do četrtega dne 4. t. m. naprej za vozovni promet do navedenega zaprta. Promet v Vodmat se vrši neovirano po Jenkovi in Bohoričevi ulici iz Zelene jame in okolice, v mesto pa po Poljski cesti na Kette-Murnovo cesto, ali pa po Vilharjevi cesti na Dunajsko cesto. Pogrebi se vrše po Dunajski cesti, Vilharjevi cesti (preje Dovozna cesta), po podaljšku Kette-Murnove ceste in po Posavski cesti k Sv. Križu.

○ **Tatvina v pisarni** dr. Ažmana. Ljubljanski odvetnik dr. Ažman je v terek zjutraj odkril v svoji pisarni veliko tatvino gotovine. Ko je zjutraj prišel v svojo pisarno na Dunajski cesti št. 6, je opazil, da je eden od pisalniških predalov že odprt in da je iz njega izginilo za 5900 Din gotovine, za okrog 1600 Din kolkov, za 1400 Din znamk, 1 bankovec za 2 dolarja in 3 bankovci po 5 nemških mark. Skupna škoda, ki jo dr. Ažman trpi, znaša 9400 Din. Kako se je tatvina izvršila in kdo bi jo izvršil, ni znano. Tat se je pripeljal v pisarno v noči od 1. na 2. t. m.

○ **Mož v ukradenih hlačah.** V znano ljubljansko trgovino na Dunajski cesti je pred dnevi prišel hudo izbirčen mož. Izbiral in izbiral je hlače, toda kar nobene mu niso hotele biti všeč. Kup hlače se je nabiral pred njim, mož pa je še vedno izbiral. Ko se je nabralo še nekaj kupcev v trgovini, pa si je mož kar hitro izbral hlače, uporabil zmedo v trgovini in jo pobrisal s hlačami, ne da bi jih plačal. Predsinočnjem pa je trgovski pomočnik, ki mu je tat hlače odnesel, zapazil pred Novotnjevovo slaščiarno obraz, ki se mu je zdel nekam znan. Pogledal je še na hlače in brž uganil: »Pravi je! Stopil je k njemu, ga potkal po rami in vljudno pobaral: »Čujte vi, zanima me, koliko pa veljajo take hlače v Ljubljani?« Nagovorjen se je ozrl, prebledel in jo brez pomisleka ucvrl, kolikor je le mogel v ukradenih hlačah proti Gosposvetki cesti, trgovski pomočnik pa za njim. Ali v temni Vošnjakovici ulici je tat izginil in trgovski pomočnik ni videl več ne njega in ne ukradenih hlače.

○ **Ukradene medene kljuke.** V klet nove stavbe ing. Suklieta v Beethovnovi ulici se je splazil ponoči neznan tat in odnesel 14 ventilov iz medenine, vrednih skupno 3000 Din. Ventilii so bili last stavbenika Ivan Svetine in so bili namenjeni za centralno kurjavo v hiši.

○ **Nova vinska klet** »Emona«. Glej oglaš!

Ne zamudite

znatnega popusta na vsa oblačila, pri

Jos. Rojina, Ljubljana.

Maribor

□ **Slavnostno predavanje.** Drevi ob 20 se vrši v avli tukajšnjega bogoslovja slavnostno predavanje mladega docenta za osnovno bogoslovje in misliologijo dr. Jakoba Aleksiča. Predavanje, ki obravnava temo o »Mistični bitnosti Cerkve ter nje odnosu do osebnosti in občestva« je namenjeno slušateljem bogoslovja, gg. profesorjem in drugim povabljenim gostom.

□ **Akademski sveta maša** bo od prihodnje nedelje, 7. oktobra naprej vsako nedeljo v tukajšnji franciškanski cerkvi. Pred sv. mašo ob pol 12 bo kratka četrtturna propoved, ki se prične točno ob četrt na 12. Propovedi bodo obravnavale aktualna vprašanja novodobnega življenja in so namenjene vsem katoliškim izobražencem.

□ **Iz mariborskega bogoslovja.** Za šolsko leto 1928—29 je sprejetih v vse letnike tukajšnjega bogoslovja 50 bogoslovcev. Predavanja so se pričela včeraj.

□ **Bahunove potegavščine.** Pa je sklicjal skupaj šoferje oni dan. Dolgo so mlatili prazno slamo — očka Bahun. In celo to so hoteli natveziti šoferjem, da bodo prišle v stanovanjsko hišo za šoferje druge stranke. Konec. Očka Bahun vse lepo vede, pa so navzlic temu zamolčali, po svoji stari navadi. Saj so se zadnjič naravnost hudo spoprijeli s sodrugom Grčarjem pri seji IV. odseka — baš radi te zadeve. Sodruga Bahun je celo očital sodrugu Grčarju politično suhanijo. Sodruga Grčar pa je seveda Bahunu okreal. Zaenkrat pa so se očka Bahun hudo zmotili, če so mislili, da bo-

Nadležni kašelj

odpravi se najhitreje s

Kresival-om

To že neštetokrat preiskušeno sredstvo o-mehča brzo in gotovo vsako zasluženje.

Pazite na originalni zavoj „Bayer“.

do kar tako metali šoferjem pesek v oči. — Tako je ta zadeva: Drugo nadstropje v poslopu tukajšnje Mestne hranilnice se da na razpolago dekliški meščanski šoli II. Dve stran-ki, ki sta sedaj stanovali zgoraj, pa prideta v stanovanjsko hišo za šoferje. To seveda le začasno. In niti en šofer ne bo zaradi tega pri-krajsan. Seveda so očka Bahun to zamolčali, pa še nekaj drugega so zamolčali, kar bomo mi lepo povedali, da so namreč proti organi-zaciji mestnega avtobusnega prometa najbolj z-gagarili ravno dragi sodrugi. Avtobusnega prometa ne marajo, mestne šoferje bi pa radi varali. Vse zastoj, očka Bahun, saj Vas šoferji tudi že prav dobro poznajo. Pa kako!

□ Enodnevni tečaj za izdelovanje sadnih sokov (brezalkoholnih sadnih pijač) se vrši v soboto, 6. oktobra na oblastni vinarski in sad-jarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 9 do 12 in od 14 do 17. Prijave naj se pošljejo do 5. oktobra ravnateljstvu šole.

□ Poroke. V zadnjem času so se poročili: Jakob Mandl, posestniški sin z gđc. Ano Rodočekovo, zasebnico; Alfred Erbežnik, trgovski namestnik, z gđc. Gerafino Bisenčevico, silviljo; Peter Cestnik, te-kovalni učitelj, z gđc. Berto Petričevico, telov. učitel-jico; Otmar Horvat, trg. zastavljene, z gđc. Mar-gareto Stanogovo, zasebnico; Ivan Blümel, ključav-ničar, z gđc. Kristino Krasserjevo, zasebnico; Karl Oepek, pismonoša, z gđc. Marijo Prosenčevico, po-sestnikovo hčerko.

□ Smrtna kosa. Umrla sta 53 letna vdova po nadučitelju Marija Arnekš in Strasser Terezija, hčerka prevoznika Ivana Strasserja.

□ Nezgoda. Vratarju pri tovarni Bühl Valen-tinu Jančiču se je med vožnjo pri trdnici Scha-mesberger v Kajzarjevi ulici polomilo kolo. Jančič se je pri nenadnem padcu poškodoval na glavi, ro-kah in nogah. Interventiral je rešilni oddelček.

□ Gustinčičovo kolo v Vinici. K vlogu v Gu-stinčičovo trgovino s kolesi, ki so ga izvršili doslej še neugotovljeni storilci, smo zvedeli, da je orož-niška postaja v Vinici sporočila tukajšnji policiji, da so tamkaj izsledili kolo znamke »Peugeot«, ki je iz-ginilo pri omenjenem vlogu iz Gustinčičeve trgo-vine. Številka se čisto ujema. Dotično kolo je nam-reč kupil neki kmet za 700 dinarjev od — nezna-nega prodajalca. Za neznanec se je takoj izdala ti-ralica.

□ Čigavo je kolo? Na tukajšnji policiji se na-haja že par mesecev kolo znamke »Rampler«, kate-rega lastnik naj se blagovoljno oglasi v drugem nad-stropju v poslopu tukajšnjega polic. komisarijata.

□ Sit življenja. V dermatološkem oddelku tu-kajšnje bolnice si je večerjati ponoči z robčevim trak-om zadržal vrat 74 letni Anton Kmetec, doma iz Tikul. Našli so ga pri oknu mrtvega. Starček se je omračil um in je v tem stanju tudi izvršil samo-umor.

□ Po njem, ker ni hotel dati za pijačo. V neki gostilni v Vetrinjski ulici sta se dobila; prej se menda na tem božjem svetu še nista nikdar videla — ključavničar Ferdo M. in delavec Ljudez V. Ferdo je bil strašno jezen in je zahteval od Ljudeza, da mu plača pijačo. Ker se nista nobotala, je prišlo do ruveža in obračuna, ki se je še nadaljeval zunaj na cesti pred gostilno. Ljudez je pri tem odnesel la-žje telesne poškodbe na glavi.

Na ljubljanskem velese, mu

od 7. do 14. oktobra

Razstava sadja

Prvovrstna zimska jabolka in hruške

Vhod: Lattermannov drevored

Celje

□ Mestno gledališče v Celju. Po znanem ne-strpnem zadržanju uprave Dramatičnega društva, kakršnega smo morali žalobno ugotoviti ob priliki zadnjega občnega zbora tega društva, je menda o-stalo tudi za odbor jasno, da je vzdrževanje mest-nega gledališča po strankarsko orijentirani organi-zaciji nemogoče. Tako gledališče bi izgubilo značaj mestnega gledališča in bi z upravičenostjo me-ščani dvomili v umetniške cilje gledališča ter ga seveda ne posejali. Ker je z odhodom gospoda V. Bratine doživljal tudi igralski an-sambl društva precejšnje vrzeli, je baje Drama-tično društvo sklenilo poseben dogovor z upra-vnikom mariborskega gledališča, po katerem naj bi po dvakrat na mesec gostovalo to gledališče v Cel-ju. S to rešitvijo seveda pridemo z delja pod kap v gledališkem vprašanju v Celju. Izključeno je nam-reč, da bi moglo mariborsko gledališče pri svojem mizernem gnotnem stanju žrtvovati kaj še za Celje. Radi tega se upravičeno bojimo, da nas bo pitalo z lahko literaturo, ki vleče, ter s komadi, ki jih je mogoče zasesti s čim manjšim številom igralcev. Pri znani apatiji celjskega prebivalstva do mestne-ga gledališča je lahko soditi, da bo poskus z ma-riborskim gledališčem ostal le poskus. Povdarimo: Celju je gledališče potrebno. Zato pa je skrajni čas, da pride reševanje gledališkega vprašanja v roke ljudem, ki jim bo gledališče prva stvar. Osnuje se juratorij pod okriljem mestne občine. V tem ku-ratoriju naj se da celjskim kulturnim delavcem brez razlike strank možnost udejstvovanja!

□ Hudega psa ima g. Adolf Vojsk v Gaberju. Velik, črn je in ni mu varno pri prebizi. To sta izkusila pred nekaj dnevi delavca Miha in Ivan. Okoli dveh popoldne sta kolesarila skozi Gaberje. V bližini gostilne Leskoveč sta prišla v konflikt z omenjenim psom, ki ju je obgrizel v noge. Miha je čutil pasje zobe v levi nogi, čutilo so jih pa tudi njegove hlače, na katerih je pasja mrcina povzročila za Din 150 škodo. Se večji revež je bil Ivan, ki mu je pes posušil kri na desni nogi, hlače pa napravil kar za Din 300 manj vredne. Živinozdravnik je ugotovil, da je pes zdrav in da Mihi ter Ivanu ni treba v Pasturjev zavod.

Dopisi

Litija

Krošnjari. Često dobivamo pritožbe o kroš-njarih, ki v trumah preplavljajo litijski okraj. To so vam sami čvrsti fantje in mladi moške v naj-boljših letih. Svojo robo dajo za vsako ceno, a ne-izkušene tudi oslepajo. Govori se pa tudi, da raz-širjajo nemoralne predmete; po samotnih potih so tudi mladim dekletom nevarni. Zlasti pa motijo službo božjo, ker med mašo zbirajo mladino okrog sebe in barantajo za blago. Druge prodajalne mo-rajajo biti zaprte, tem je dovoljeno vse. Zato naj bi oblasti poskrbele, da naj se izženejo iz litijskega okraja v domače občine, kjer je gotovo dovolj dela za tako mlade in čvrste ljudi. Oročniki naj tudi pregledajo njih robo, če je vse v redu. Pritožbe se slišijo že par let, treba jih je vpoštevati.

Na prenovljeni litijski most še zdaj ni po-stavljen nazaj stari križ. Ljudje se nad tem prito-žujejo in zgražajo.

Dr. Ukmar Polde

okr. zdravnik v Litiji

se preseli z 10. oktobrom iz Koblerjeve hiše v Oblakovo. — Sprejema stranke od 9—12 in v po-poldanskih urah do 6 zvečer.

Metlika

Nevitla. V pondeljek se je naenkrat dvignil hud vihar, katerega je spremljal silen dež in toča. To silno škoduje vinogradnikom, ker jim letos uni-čuje v veliki meri vinski pridelek.

Miholški sejm, ki je bil vsa leta zelo dobro obiskan, je nudi letos bolj žalostno sliko pravega sejma. Večina so se ga udeležili le sosednji Hrvati in Zumberčani, domačini pa prav malo. Ovirja jih delo, posebno trgatve, ki je sedaj v polnem teku, kot poje narodna pesem: »Došal je došal sv. Mi-hal, on ga bo zoril, ja ga bom brač.«

Ptuj

□ Cercle français. — Ptuj naznanja vsem članom in vsem tistim, ki se hočejo nanovo učiti francoščine, da se bodo otvorili trije tečaji: 1. te-čaj za začetnike; 2. tečaj (nadaljevalni); 3. tečaj združen s konverzacijskimi urami. Zeleti je, da se do 8. oktobra prijavijo vsi obiskovalci tečajev pri gimnazijskem slugi G. Krapš ali pa pri društvenem tajniku. — Tajništvo.

□ Poroča. Poročil se je nadporočnik G. Mla-den Čabrijan z gđc. Milko Bohakovo iz Ptuja.

□ Samoumor. V noči od 29. na 30. septembra se je na Vičavi pri Ptuj zastrupil s kislikovo esen-co pisarniški uradnik okrajnega glavarstva Jožef Krivec.

Redni občni zbor

Društva Zoo v Ljubljani

bo 6. oktobra t. l. ob 9 zvečer v Prešernovi sobi restavracije »Slon«. — Zaradi važnih sklepov naj se zborovanja udeležijo vsi člani. — ODBOR.

Slovenska Krajina

Najboljši odgovor na kvašenje »Domovine« o čudni podpori mariborskega oblastnega odbora je je poročilo prizadetih. Takole poročajo: Pet me-secev je že, ko nam je toča uničila vse — žito, sadje, gorice in tudi poslopja se zelo poškodovana. Z največjim strahom smo gledali v bodočnost, do-ker nismo dobili prve pomoči. Mariborski oblastni odbor nam je poslal ajdo in prosil in zdaj smo do-bili pšenico in rž. Vse zrno je jako lepo in s tem, da nam sedaj ni bilo treba nič plačati, nam je zelo pomagano. V desetih letih človek že nekako plača, a sedaj bi bilo pri večini to izključeno. Zato se ob tej priliki najsrečneje zahvaljujemo velikodušnosti mariborskega oblastnega odbora in razen tega se zahvaljujemo tudi domačemu gospodu kaplanu za vsa njegova posredovanja.

Kako je s škrlatinko? G. dr. Glančnik, okr. sanitetni referent v Murski Soboti je izdelal po-ročilo, kako je s škrlatinko v Slovenski Krajini in zakaj, da se ta bolezen še ni zatrla. Med drugim pravi, da je obbolelo 1. 1926. 145 ljudi, umrlo 40%, 1. 1927. 37 oseb in umrlo 18%, a letos je obbolelo 19 oseb in med temi sta umrla dva. t. j. 10,5%. — Iz tega se vidi, da umrljivost leto za letom pojema.

Grosuplje. V nedeljo smo na Grosupljem do-čakali težko zaželeni dan Blagoslovljivo novo šolsko poslopje. Uresničila se je naša 40-letna že-lja. Lahko pa smo ponosni na krasno in moderno urejeno šolsko poslopje. Na deželi boste težko kje dobili kaj takega. Stiri le pe, prostorne zračne so-be, 3 udobna učil. stanovanja, lepa upraviteljeva pisarna, zbornica, kabinet za učila, kuhinja za go-spodinjsko šolo, stanovanje za šol. služkinjo, vodo-vod v šoli, povsod električne luči in še marsikaj — in to na deželi! Pa naj reče kdo, da naše ljudstvo ni napredno! Velepomemben dan pa smo prazno-vali takole: Ob 9 smo imeli sv. mašo, katere se je udeležila vsa šolska mladina, gasilno društvo in več fantov in deklet v narodnih nošah. Sv. mašo je daroval g. dekan Pešec. Pri sv. maši smo opa-zili tudi gosp. dvornega svetnika Ferjančiča, šol. nadzornika Strukelj, inženjerja Perka, stavbenika Ogrina in nabito polno cerkev ljudi. Po sv. maši se je vsa množica podala pred šolsko poslopje, kjer je imel g. dekan Pešec lep, v Slomškovem duhu podan govor, na kar je izvršil blagoslovitev. Po blagoslovljivosti se je vse podalo v šolsko poslopje, v katerem je prvi govoril g. dvorni svetnik Ferjan-čič v imenu javne uprave, v imenu šolske uprave pa nadzornik Strukelj, dalje g. Šinkovec, kot član stavbnega odbora, šolski upravitelj Ferjan v imenu učiteljskega zbora. Nastopili sta tudi dve deklici, ki sta istotako lepo rešili svoji nalogi. S petjem »Bože pravde«, s »Hej, Slovenci« smo zaključili le-po svečanost. Pri svečanostnem obedu v gostilni g. Rusa pa je g. dvorni svetnik imel lepo zahvalno napitnico na gosp. župana Adamiča ter vse občis-ke odbornike, g. Šinkovec pa na g. dvor. svetnika, ki ima tudi svoje zasluge pri zgradbi šole. Končno povemo, da je načrte za to res moderno šolsko po-slopje napravil inženjer Perko, zgradil pa g. stav-benik Ogrin iz Ljubljane. — Kjer mislite zidati novo šolsko poslopje, pojdite prej na Grosuplje ogledat si ga.

Dol pri Hrašniku. V nedeljo, dne 30. septem-bra smo doživeli pri nas prijetno presenečenje. Obiskal nas je mladinski zbor iz Trbovlj pod vo-dstvom svojega pevovodje in kateheta g. Radanoviča. Po letih sicer še res mladi, menda od 10 do 14 let stari pevci in pevke so si s svojim sigurnim na-stopom, lepim prednašanjem in razmeroma prav dobrim glasovnim materialom mahoma osvojili srca poslušalcev. Podali so nam brez večjih pre-sledkov 16 dvo- in troglasnih pesnic; nekatere celo s spremljevanjem glasovirja.

Za negovanje naravne lepote

Velika priljubljenost Elida-artiklev je ute-meljena v njeni neprekosljivi kakovosti. Proizvod, ki je najmanj toliko vreden kot najfinjši izdelki inozemskega izvora. Elida nudi v njenih obilnih proizvodih vse, kar rabite za negovanje Vaše naravne lepote.

ELIDA

Borza

3. oktobra 1928.

DENAR.

Današnji devizni promet je bil prav znaten. Privatno blago je bilo zaključeno samo v devizah Newyork in Trst, vse ostalo pa je dala Narodna banka (skupno nad 3 milj. Din). Popustil je tečaj Londona, Newyorka, zlasti pa Dunaja.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

3. oktobra 1928.

	povpraš	pon.	srednji	sr. 2. X.
Amsterdam	—	2283.50	—	—
Berlin	1355.—	1358.—	1356.50	1357.—
Bruselj	—	791.24	—	—
Budimpešta	—	992.64	—	—
Curib	1094.10	1097.14	1095.60	1095.60
Dunaj	799.84	802.84	801.34	801.64
London	275.69	276.49	276.09	276.11
Newyork	56.93	57.03	56.93	56.93
Pariz	221.55	223.55	222.55	—
Praga	168.37	169.17	168.77	168.77
Trst	296.55	298.55	297.55	—

Zagreb. Berlin 1355—1358, Curib 1094.10 do 1097.10, Dunaj 799.84—802.84, London 275.69 do 276.49, Newyork 56.905—57.005, Pariz 221.63 do 223.63, Praga 168.37—169.17, Trst 296.42—298.42.

Curib. Belgrad 9.12875, Berlin 128.75, Bu-dimpešta 90.50, Bukarešt 3.155, Dunaj 73.13, Lon-don 25.19, Newyork 519.50, Pariz 20.3125, Praga 15.395, Trst 27.15, Sofija 3.74, Varšava 58.20

Dunaj. Devize: Belgrad 12.48875. Valute: dinar 12.4575.

Trst. Zagreb 33.58—33.62, London 92.76 do 92.78, Pariz 74.75—74.85, Newyork 19.08—19.04, Curib 368.40—368.50.

VREDNOSTNI PAPIRJI

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 128 den., Prastrediona 920 den., Kred. zav. 175 de-nar, Vevče 105 den., Ruše 265—285, Stavbna 56 denar, Sešir 105 denar.

Zagreb. — vojna škoda ar. 437.50—438, kasa 436.50—438, termi: 10. 437.50, 12. 447.50—448.50, 7 odst. inv. pos. 85.50—86.75, agrari 55.50—56, Hipo 58—59, Poljo 17.50—19, Hrv. 58, Kred. 85, Jugo 88—88.50, Lj. Kr. 126—130, Medjun. 57.50, Nar. 6900, Prastred. 920—925, Srpska 151—152, Zem. 120—140, Etno 160—180, Kat. 36, Gutmann 190—197.50, Slavonija 8.50—4, Slaveks 100—102, Sečera 480—485, Osi. ljev. 160—170, Brog. vag. 80—85, Union 260, Isis 109—110.50, Ragusa 470 do 480, Trbovlje 460—470, Nar. šum. 16, Piv. Sar. 300, Narod. Mlin. 19.50.

Dunaj. Podon.-savska-jedran. 85/15, Živno 122.15, Alpine 44.10, Trbovlje 58.75, Gutman 23.65, Mundus 172.25, Slavonija 0.75.

Žitni trg

Danes je bila ponudba v pšenici po neizpre-menjenih cenah nekoliko živahnješa, kupčije pa ni bilo veliko več. Več povpraševanja je bilo po laplatski koruzi, ki se je danes trgovala po 290 Postojna trs. za okamen. V ostalem je položaj ne-izpremenjen in znoberju nekoliko nižjih ameri-ških notacij. Ječmen iz Bačke se ponuja po 250 do 255 nakl. post., oves iz Bačke pa po 240 do 245 nakl. post. Moka srednje kakovosti velja Din 360 v Vojudini in se drži čvrsto, ker so mnogi mlini razprodani.

V Ljubljani notirajo: Dež. pridelki. (Vse samo ponudbe, slov. post., plač. 30 dni. dobava prompt.) Pšenica baška 78—80 kg, 2% 290—292.50, za okt. 295—297.50, za nov. 302.50—305, moka 0 g 430—435, koruza 347.50 do 350, ameriška 310—312.50, ajda 300—305, oves 275—280, ječmen 305—307.50, rž 295—297.50. — Zaključek en vagon koruze. Tendence čvrsta. Novi Sad. Pšenica: 247.50—250, gr. 25. 247.50—250, bn. 242.50—245. Ječmen: 245—250. Oves: 242.50—245. Koruza: 307.50—312.50. Seno: bos. 102.50—107.50, 66. 115—117.50. Moka: 0 g 350—365, 2. 330—345, 3. 310—325, 4. 6 265 do 280, 5. 200. 210. Otrobi: 6. 182.50—187.50. Promet: 68 vagonov pšenice in 17 koruze. Budimpešta. Pšenica: oktober 25.96—26.04, zaklj. 26.02—26.04, marec 28.72—28.76, zaklj. 28.76 do 28.78, maj 29.52—29.54, zaklj. 29.54—29.56. Rž:

oktober 25.40—25.34, zaklj. 25.34—25.36, marec 27.68—27.72, zaklj. 27.66—27.68, Koruza: maj 28.88 do 28.90, zaklj. 28.90—28.92, julij 29.40—29.48.

Les

Zadnje dni se v našem lesnem gospodarstvu mnogo razpravlja o nameravanem povišanju tarifi za mehki stavbni les. To je za Slovenijo izredno važno, ker živi ogromen del prebivalstva tako od lesne produkcije kakor lesne industrije in trgovine. Železniški tarifi za les so važen kalkulacijski fak-tor. Gre pa zlasti za našo konkurenco na svetov-nih tržiščih in zato bo imelo povišanje lahko slabe posledice. Predvsem bo to povišanje zadelo Slove-nijo, ker se rezan mehki stavbni les producira le v Sloveniji in se ima boriti z močno avstrijsko konkurenco. Ta pa ima velike ugodnosti pri želez-niškem prevozu, ker ima pogodbeni tarif z Italijo in znaša razlika med našo in avstrijsko vozino ca. 30 Din pri kub. metru. To pa je kosmati zaslu-žek naše izvozne trgovine pri m³. S povišanjem bi se ta razlika še povečala. Tudi zahteva slovensko lesno gospodarstvo, da se dosednji luški tarif za Split ostane neizpremenjen, raztegne pa se naj tudi na les, ki gre za Split, ne samo kakor dosedaj za pomorski prevoz. Naša trgovina s Splitom, ki je že sedaj živahna, bi se prav znatno povečala in bi se na ta način dobili še večji dohodki kakor so do-sedaj.

Dne 26. septembra t. l. se je vršila v Ogulinu licitacija bukovih in jelovih debel, ki so last ogu-linske imovinske občine. Srednja dosežena cena za bukovino je bila 71 Din za kub. meter. Za bolj-se vrste in bližje železnice se je plačalo kub. meter jelovine po 112, bukovine pa 149 Din. Prišlo je vsega skupaj 32 ofert, najboljša ponudba pa je bila za neko skupino, kjer je bilo doseženo 98.1% več, kakor je znašala cenilna vrednost.

V Milanu so naslednje notacije: jelka hlo-di 180—200, trami usi Trieste 180—195, deske I. 470—520, II. 320—350, III. 250—270, morali 4 m 280—300, mecesen deske I. 600—630, II. 410—480, III. 250—290, bukev nar. deske merk. 340—380, parjena I. 650—660, hlo-di 22—24, hrast slav. 900—1000, oreh deske merk. 1000—1500, kostonj deske merk. 340—400 lir fko vag. Milan.

Na ljubljanski borzi so bili 3. t. m. zaklju-ženi 3 vagoni nežamane bukovine. Tendence je neizpremenjena.

Živina

Na ljubljanski sejem 3. t. m. je bilo prignanih (v oklepajih podatki za zadnji sejem 17. sept.): konj 195 (47), volov 39 (46), krav 66 (50), telet 17 (21) in prašičkov za rejo 215 (138); pro-danih pa je bilo: konj 20 (37), volov 25 (36), krav 32 (25), telet 14 (15) in prašičkov za rejo 115 (45). Dagon konj in prašičkov za rejo je bil prav zna-ten, nasprotno pa je bilo ostale živine manj. Se-jem je bil živahen. Nekaj goveje živine se je ku-pilo za izvoz v Italijo. Cene so ostale neizpreme-njene: voli I. 8.50 Din, II. 7.50, III. 6, krave de-bele 5—6 Din, klobasice 3—4, teleta 11—12 Din, prašički in konji po kakovosti in velikosti.

V Milanu notirajo: voli I. 4.50—5, II. 3.80—4.40, III. 2.50—3.70; biki I. 3.70—4.20, II. 2.80—3.60 in krave I. 4.20—4.80, II. 3.20—4.10, III. 2—3; cene so se napram preteklemu tednu uvrstile vsej živini za 10—20 centezimov pri kg žive teže.

Na praški sejem 1. t. m. je znašal dagon 1004 glav goveje živine, od tega iz Jugoslavije 59, cena bikom 5.50—7 Kš. Prašičev je bilo prignanih 5508, od tega iz Jugoslavije 228, cena zanje 13.20 do 13.50 Kš za kg žive teže. Cena se je napram pret. tednu uvrstila.

Na dunajski goveji sejem 1. t. m. je znašal dagon 3358 glav, od tega iz Jugoslavije 475 glav. Cene so ostale neizpremenjene. I. in II. blago je čvrsto. Notirajo: voli najboljši 1.90—2.06, I. 1.60—1.85, II. 1.20—1.55, III. 0.90—1.15, biki 0.85—1.20 (izjemoma 1.30), krave 0.85—1.45 (izjemoma 1.90), klavna živina 0.60—0.75 šilinga za kg žive teže.

Na dunajski prašičji sejem 2. t. m. je znašal dagon 18.548 glav, od tega špeharjev 4800, mesnatih prašičev 13.748; iz Poljske je znašal do-gon 12.643 glav, iz Jugoslavije 1991, iz Romunije 912 in iz Madjarske 1856. Zaradi povečanega do-gona so se špeharji pocenili za 10 grošev, mesnati prašiči pa za 5—10 grošev. Notirali so: špeharji I. 2.45—2.50 (izjemoma 2.55), angl. križani 2—2.40 (izjemoma 2.45), kmetijski 2.25—2.30, stari 2.30 do 2.40, mesnati 1.70—2.30 (izjemoma 2.35) šilinga za kg žive teže.

Sveta življenje in vrvenje

Delavci s plinom za svoje groše

Bakrovaljarna v Bautzenu na Saškem je prišla v konkurz. Pravzaprav po krivici, ker je bila po mnenju strokovnjakov popolnoma sposobna za življenje in je imela obilo naročil. Toda banke so ji nenadoma odtegnile kredite in tako je morala ustaviti delo. Glavni ravnatelj se je ustreli, a delavci so ostali na cesti. Delavci so bili pa že po drugi strani strahovito udarjeni. V podjetju so imeli svojo pokojninsko blagajno, v katero so se stekali dolgoletni delavski prispevki. Uprava je bila v rokah tovarniških lastnikov in jo je oblast pritegnila v konkurzno maso. Delavci so si prizadevali, da bi se njihovi žulji izločili iz konkurzne mase, toda banke tega niso dovolile. Nato so zahtevali, a naročila so prodale drugim podjetjem. Sedaj se je delavcev polotil obup. Zastržili so tovarno in pometali eksekutorje in kupce na cesto. Ko so pri tem omagali, so odprli generatorje in spustili plin, ki je napolnil vse prostore. Seveda pa delavcem to ni pomagalo. Kapitalizem ima na razpolago vojaštvo in bajonete, da brani svoje predpravice. Tudi v Bautzenu je nastopilo vojaštvo, udrlo v tovarno, prezračilo prostore in z bajoneti zavarovalo rubežen in razprodajo. Delavstvo pa se bo za svoje težko prislužene groše po vsej priliki — obrisalo.

večjih pariških trgovinah povprečno po 179 tatvin mesečno, letos pa jih je samo še po 115; izboljšanje znaša torej v zadnjih osmih letih približno 35 odstotkov. Resničnih patoloških tatvin, izvršenih iz kleptomanije, je izredno malo.

Zanimivo je vprašanje, kako je došlo svoj čas do laži-kleptomanijske epidemije? Dr. Robinovitch pravi, da je razkošna obilica svile in vseh mogočih predmetov, tako vabljivih ženskim očem, ki so jih gromadile in razstavljale v svojih prostorih velike trgovske hiše, dejansko močno vplivala na moralno šibke ženske značaje. Izkušnjava je pa prav posebno povečal nauk o dedni obremenjenosti potomcev živčno bolnih staršev, o raznih »manijah«, ki so jim taki ljudje brez brambe izročeni in jim morajo podleči proti svojemu boljšemu prepričanju. Ta nauk, ki se je začel širiti v drugi polovici 19. stoletja, je populariziral zlasti slavni dr. Magann. Duševno obremenjen človek, tudi iz najboljših krogov, more postati tat proti svoji boljši volji, ker se enostavno ne more upreti izkušnji. Tako so razlagali kleptomanijo. To so izkoristile prebrisane, moralno vsekakor manj vredne ženske in začele krasti po trgovinah. Oprostilne razsodbe so jih opozumile še bolj in pridobile mnogo posnemovalk. Tako se je lažikleptomanija bobnotno širila. Toda slednjič je bil tudi ta žakelj poln in danes se kleptomanija ne izplača več.

V dveh — treh vrstah

Prepoved alkoholnih pijač na nemških drž. železnicah. Družba državnih železnic v Nemčiji je pravkar strogo obnovila prepoved alkoholnih pijač za celokupno železniško osnovo. Uvedla se bo obsežna treznostna propaganda. Na postajah bodo poskrbeli za zdravo pitno vodo, sveže mleko in druga osvežila po nizkih cenah. Po kantinah se žganje ne sme prodajati. Zdravniki morajo pri prosilcih za službeno mesta posebno paziti, če niso alkoholiški.

V Nemčiji je preveč zdravnikov. Hartmannova zveza v Lipskem je izdala o priliki vpisov na univerze svarilo, naj se dijaštvo čim manj vpisuje na medicinske fakultete, ker je zdravniški poklic prenapolnjen. Juristom in tehnikom se odpira mnogo več eksistenčnih možnosti nego zdravnikom.

Nova Rockefellerjeva ustanova. Rockefeller je poklonil univerzi Cambridge novo ustanovo v znesku 700.000 funtov ali 24 milijonov šilingov.

Število žrtev pri glediškem požaru v Madridu še vedno ni zaključeno. Vsak dan najdejo pod razvalinami nadaljne mrličje. Med drugim so izveleki več otroških okostnjakov.

Orjaško letalo. Pri Rumperlju v Berlinu začno graditi orjaško letalo, ki bo opremljeno z desetimi motorji po 1000 PS. Letalo bo s potniki in tovorom tehtalo 115.000 kg. Potnikov bo moglo sprejeti 170. Hitrost bo znašala 300 km na uro.

Ženska za kazensko-sodno mizo. Te dni je v Berlinu prvič nastopila pri neki kazenski razpravi zaradi goljufije sodnica — deželno-sodna svetnica Kless. Obklečena je bila v sodniški plašč, okolu vratu pa je imela niz biservov...

100 kilogramov uradnih listin ukradli. V Saarbrücken-u bi bilo imelo biti neko tovarniško podjetje obsojeno na milijonsko globo. Nato je iz finančnega urada zmanjkalo nad 100 kg aktov. Osumili so tatvine aktov prizadeta tovarnarja Stonn in Blocha in ju tudi zaprli.

Črn dan. Minolo nedeljo se je pripetilo v Združenih državah Severne Amerike 34 smrtnih nesreč, večinoma pri vožnji z avtomobili in na železnicah.

Strahoten obračun s cigani. V bližini slovaške vasice Podejín pri Vagu je ciganska na-

Radio v šoli.

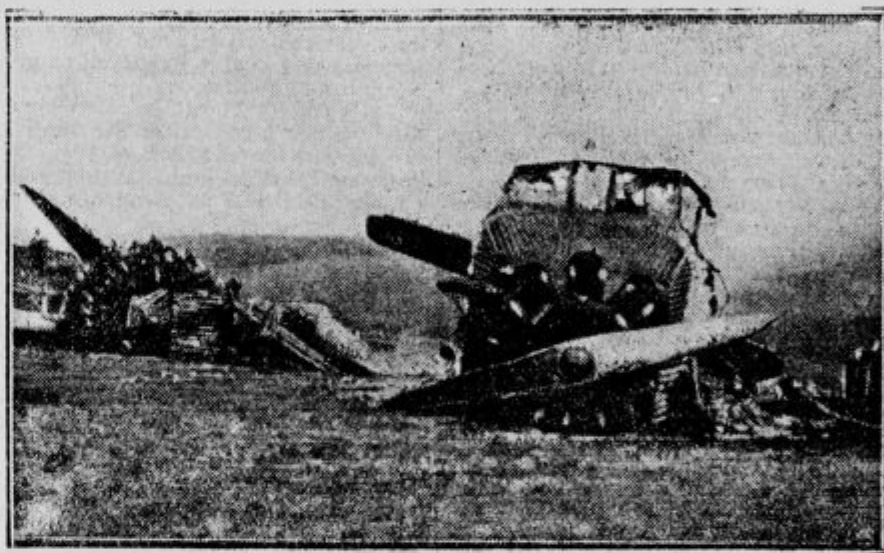
selbina, ki šteje do 150 duš. Pred kratkim so zasačili cigane na tatvini in jih par zaprli. Cigani so nato zažgali kmetom dve šupi. Minolo nedeljo so se zbrali opiti kmetje, se oborožili s kosami in podobnim orodjem ter šli nad cigane, da se maščujejo. Prišlo je do strahovitega boja, v katerem je bilo ubitih 5 ciganov. Dve ciganki sta smrtno ranjeni, 7 težko ranjenih ciganov so odpeljali v bolnico. Orožništvo je bilo nasproti razjarjenim kmetom brez moči.

Beg pred smrtjo. Felix Neumann, ki je bil l. 1925. v pravdi nemške »Čeke« pred berlinskim državnim sodiščem obsojen na smrt, je te dni iz bolnišnice, kamor so ga bili prenesli, da bi mu izprali želodec, ušel.

Najnovejšo nemško velemesto. Industrijsko mesto Hagen na Vestfalskem je štel 1. 1865. komaj 10.000 prebivalcev, 1876. leta že 25.000, 1900 66.000 in februarja 1928 je doseglo 100.000 duš. Število prebivalstva se je v 50 letih početrilo ter znaša gostota prebivalstva 30.36 ljudi na hektar.

Prvo delavsko srednjo šolo v Avstriji so otvorili 1. t. m. v Linzu. Pouk se vrši zvečer; šola je državna.

Največji toplomer na svetu so pravkar dovršili na Nemškem muzeju v Münchnu. Toplomer sega štiri nadstropja visoko, zabeleže od minus 25 do plus 35 stopinj so visoke 20 metrov in jih je mogoče od daleč čitati.

Ostanki tromotornega letala »Deutschland«, ki je moralo na poletu iz Pariza v Berlin zasilno pristati ter je popolnoma zgorelo. Človeških žrtev ni bilo.

Za duha in srce

Ljublj. drama: Krog s kredo

Igra v petih dejanjih. Po kitajskem spisal Klabund. Poslovenil O. Zupančič.

Režiser C. Debevec. Inscenacija Fr. Vavpotiča.

Če smemo sklepati po uspehu premiere, bo »Krog s kredo« gotovo ena najbolj privlačnih iger letošnjega leta. Že davno se ni pri kakem delu sprožilo toliko iskrenega odobravanja, kakor se je to zgodilo po prvem dejanju »Kroga«. Pravljica osnova igre z usodno ironijo in pristrano dobroto, ki vse slabo kaznuje in dobro poplača, povrhu pa sodobno pojmovanje sveta, napravlja, da je igra vseh bodisi preprostemu bodisi literarnemu človeku. Poznavalec gledališča pa poleg resnične poetičnosti najde tudi mnogo oblikovnih zanimivosti, predvsem pa prav močno dramatično urejenost, ki že vnaprej pregledano zgodbo uklepa v trajni napetosti prav do konca. Zgodba sama je zelo živa. Mati proda radi revščine svojo krepkostno hčer Čang-Haitang v zabavišče — tam jo kupi bogat mandarin, ki je kriv, da si je oče deklice vzel življenje. Mlad tujec bi jo rad rešil, pa nima denarja. Lepa Čang-Haitang postane druga mandarinova žena. Ob nji se tudi mandarin ves spremeni in se hoče ločiti od svoje prve žene, ki ga vara in nima otrok. Hudobna Yü Pei pa zastrupi moža in obdolži Haitang umora in ji hoče vzeti tudi otroka. Pred sodiščem jo obsodijo na smrt. Tedaj umrje cesar in vlado nastopi princ Pao. On sam razsodi pravdo in spozna, da je prava mati Haitang in Yü Pei prizna, da je ona umorila moža. Haitang ji vse odpusti. Tedaj spozna cesar, da je Haitang deklica iz zabavišča. Ona mu pripoveduje, da se ji je prvo noč pri mandarinu sanjalo, da je prišel k nji on, ki je prej ni mogel rešiti — in on ji pove, da to niso bile sanje. — Otroci ni bil mandarinov, ampak je njegov. Haitang postane cesarjeva žena in njen brat Liug, član »družbe belega lotosa«, ki preganja nasilnike, slavi prvega pravičnega vladarja. — Ni mogoče ugotoviti, koliko se je Klabund naslonil na kitajski original; on, ki je prepsnil več orientalskih del, je znal izoblikovati tudi tu veliko drobne in fine iztočne miljevnosti in poetičnosti. Zanimivo so originalni nastopi oseb, ki že sami povedo ekspozicijo. Ta nekaka romantična igranja v mnogočem spominja na srednjeveške simbolične igre, pa je pristno kitajska manira. — G. C. Debevec je igro zelo izrazilo in fino pripravil. Pri njem smo že nekajkrat opazili, da s pristnimi sredstvi išče pravo vsebino dela. Prav je tudi, da je izostalo četrti dejanje, ki ni v bistvenem redu s celoto. Središče igre je bila za Šaričeva kot Haitang, ki je v lep lik podala vso toploto in ljubeznivost. Pogrešana se mi zdi igra gđ. Mire Daničeve. Pravljica absolutna hudobnost, še poudarjena s patetičnim afektom, ni tu na mestu — Yü Pei je čisto človeška tekmovalka in si hoče pač tudi z življenjem pomagati. Precej originalne preprostosti, pa v smešno in satirično stran je tudi v

vlogi višjega sodnika Ču-Ču, ki ga je podal g. Levar s prav originalno dovornostjo. Lepo umerjeno je igral mandarina (zlasti v drugem dejanju) g. Skrbinek, nadvse delikatna pa je bila igra g. Cesarja. Trojica: babica in oba kulijsa so skrbeli bolj z zapadnimi manirami za izrazito komiko pri sodišču. Ognjevitiga revolucionarja brata Liuga je dobro igral g. Debevec, in g. Jan je simpatično izoblikoval princa Pao; boljši pa je bil v začetku kot na koncu. Nekaj črt bi bilo delo napravilo še izzateje in za oder bolj gladko tekoče. F. K.

*

Gross-Deutschland Gross-Südslawien. Camilo Morocutti. Založil Wilhelm Braumüller, Wien-Leipzig. — Ta knjiga, ki je vodilna misel je, da je bodočnost Jugoslavije samo v naslonu na Nemčijo kot predstaviteljico zapadne kulture dela, reda in prava, bo predmet najživahnejših in strastnih diskusij, tembolj ker zadeva manjšinsko politiko. Brez dvoma se bo ob njej tudi v našem časopisu še veliko pisalo. Stane 3 M.

*

Sto evropskih elegij, iz petdeset evropskih mrtvih in živih jezikov, med drugimi tudi iz slovenščine, prevedenih v angleščino, je izdal Watson Kirkconnell, profesor klasičnih jezikov na Wesley College v Winnipegu pod naslovom: *European Elegies*. Ottawa, Canada. The Graphic Publishers. 1928. (168 str.) Prevodi obsegajo 80 pesnikov in enajst anonimnih pesmi. Od Slovanov so zastopani: Fei, Franko, Grčić, Havliček, Hviezdoslav, Jakšič M., Jož. Káral, Lermontov, Nawrocki W., Novák R. L., Skitnik, Stritar, Vrchlický z eno pesmijo, Jenko in Mickiewicz z dvema, Puškin pa s tremi. V uvodu prevajatelj načelno razpravlja o pesniških prevodih.

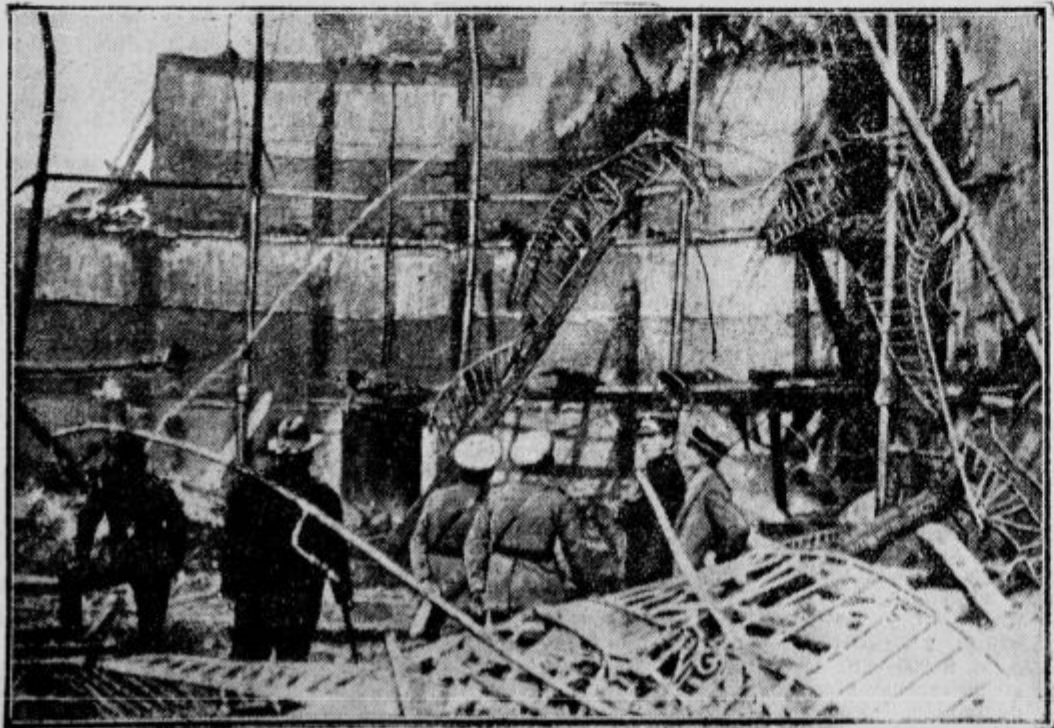
Religiozni prepored. Pod naslovom »La renaissance religieuse« je izšel pri F. Alcan v Parizu zbornik, ki obsega razprave različnih avtorjev o vprašanju religije v modernem svetu. V prvem delu so pod naslovom »Pogledi na religiozni prepored zbrani sledeči članki: Joes de la Brière: »Preporod katolištva v Franciji«; G. Bernoville in P. Archambault: »Katoliška osnova v znanosti in mišljenju«; A. N. Bertrand: »Preporod duhovnega življenja v protestantizmu«; R. Gilouin: »Protestantski vidik lato sensu«; I. Weill: »Religiozni prepored v judovstvu«; A. Spire: »Judovski problemi v literaturi«; R. Fernandez: »Humanizem in religija«; P. L. Couchoud: »Ločitev od krščanstva«; Drugi del »Dva aspekta religioznega preporeda obsega te-le članke: I. de Tonquedec: »Ali se moramo vrniti k tomizmu?«; I. Chevalier: »Povratak modernega mišljenja h krščanskemu realizmu«; F. Sartiaux: »Ali je tomizem racionalna filozofija?«; F. Challaye: »Ali more priti religiozna obnova z vzhoda?«; P. Masson-Oursel: »Pogoji za sporazumljenje med vzhodom in zapadom«; L. Brunschvicg: »Humanizem zapada«; Uvodni in sklepni članek je napisal G. Guy-Grand.

Grot Albert Apponyi, vodja madjarske delegacije pri Društvu narodov.

Konec kleptomanije

O tem predmetu piše v »Matinu« dr. J. Rubinovitch. Spominja, kako so se začeli pred približno 30 leti množiti slučajji kleptomanije posebno v Parizu. Med zasačenimi taticami, ki so kradle po tedaj ustanovljajočih se veletrgovinah, so bile tudi ženske iz odličnih družin. Vse te zasačene tatic so pri zaslišanju na policiji in sodišču izjavljale, da so segle po tuji lastnini iz neodoljivega nagona, ki so se mu zaman upirale. Izvedenci so v večini slučajev izrekli, da so obtoženke podlegle kleptomaniji in sodišča so dosledno izrekala oprostilne razsodbe. Slednjič so pa oblasti in tudi okradeni trgovci postajali strožji nasproti »kleptomankam«, posebno ko je prišlo v več slučajih na dan, da so bile le-te članice tatinskih družb. In kakor je strogost naraščala, kakor so postajale redkejšje oprostilne razsodbe, tako je padalo število tatvin po trgovinah. L. 1920. je bilo po naj-

Razvaline zgorlega gledališča v Madridu.

Naznanila

Ljubljansko gledališče

Vse predstave se vrše v dramskem gledališču.
Četrtek, 4. oktobra: FANY, TETE, STRICI ITD. Red A.
Petek, 5. oktobra: Zaprtlo.
Sobota, 6. oktobra: KUKULI. Premijerski abonma.
Nedelja, 7. oktobra ob 15. uri popoldne: POHUJ-SANJE V DOLINI SENTFLORJANSKI. Izven.
Ob 20. uri zvečer: KROG S KREDO. Izven.
Ponedeljek, 8. oktobra: Zaprtlo.

Mariborsko gledališče

Sobota, 6. oktobra ob 20. uri: HLAPCI ab A. Premijera. Otvorilna predstava.
Nedelja, 7. oktobra ob 20. uri: MOJ OCE JE IMEL PRAV. Premijera.

Prireditve in društvene vesti

»Ljubljana« ima drevi ob 8 skupno pevsko vajo. Udeležba obvezna za vse. — Pevovodja.
Strokovno društvo javnih nameštencev in upokojencev v Ljubljani prosi, da vsi člani, ki so prejeli plačilne položnice čim prej poravnajo zastalo članarino najkasneje pa do 10. t. m. ker poteče ta dan termin, katerega je določil odbor. Gotovo je, da bi eventualna izključitev, katere bi zadela glasom pravil vse one, ki bi se plačilu ne odzvali, neprijetno iznenadila. — Odbor.
S. K. Grafika prične s plesnimi vajami v nedeljo, 7. oktobra, ob 3. ure popoldne v zeleni dvorani hotela Union.
Društvo državnih cestarjev kraljevine SHS ima v nedeljo, dne 7. oktobra 1928 ob 9 dopoldne

v zadnji sobi Konzumske kleti, Kongresni trg 2 v Ljubljani redni letni občni zbor. Ako bi ob 9. uri občni zbor ne bil sklepčen, se bo vršil v smislu pravil pol ure pozneje drugi občni zbor, ki bo sklepčen ob vsakem številu prisotnih članov. — Pred občnim zborom se bo vršila seja društvenega odbora in sicer ob 8. uri v istem prostoru kot občni zbor.

Orel

Občni zbor Orlovske srenje Zalec se vrši dne 13. oktobra t. l. v društveni sobi št. 3 v Zalcu ob 8 zvečer.

Naše dijaštvo

Dijaško podporno društvo. Redna menza se prične z 11. oktobrom. Prošnje z izpričevaji, premoženjskim izkazom in nabiralno polo je vložiti do 8. t. m. Formularji prošnje se dobe v pisarni DPD v Akad. domu.

Cerkveni vestnik

Nočnim častilem presv. Rešnjega Telesa se vljudno naznanja, da bo drevi celonočno čiščenje presv. Rešnjega Telesa. Molila se bo 10. ura: Zahvala za Božje dobrote. Vljudno vabimo moške in mladeniče, da se v obilnem številu udeležijo nočnega čiščenja.

Poizvedovanja

Izgubil se je rjav Bernhardinec s pasjo znamko št. 619, ališni na ime Lord. Javiti proti nagradi 100 Din na naslov inž. Jos. Dedek, Ljubljana Zibertova 7.

Našel se je šop ključev. Dobe se pri g. Černič, Hrvatski trg 4-2.

Radio

Programi Radlo-Ljubljana

Četrtek, 4. okt.: 12: Reproducirana glasba in borzna poročila. — 18: Laščina, poučuje prof. Ivan Gruden. — 18.30: Radio-aparat, predava g. Franc Bizjak. — 20: Radio-kvartet, vmesne solo-speve poje ga. Gidja Buccarini Auffarth Točke: 1. Meyerbeer: Arija paža iz Hugenotov; 2. Verdi: Aria Eleonore iz Trubadurja; 3. Donizetti: Aria Lucije iz Tosce; 5. Caruso: Angliški valček. — 21.30: Poročila.

Petek, 5. okt.: 12: Reproducirana glasba in borzna poročila. — 18: Francoščina, poučuje dr. Stanko Leben. — 18.30: Slovenska hiša ob Italijanih in na Notranjskem, ciklus iz ljudske umetnosti, predava dr. Stanko Vurnik. — 20: Prenos koncerta švedskega baritona Helligrena in operne pevke ge. Staller-Stotterjeve iz dvorane Uniona. — 21.30: Poročila.

Drugi programi

Četrtek, 4. oktobra.
Zagreb: 17 Lahka glasba — 19.30 Prenos iz Prage: Koncert češke filharmonije. Bella: Usoda in ideal — Novak: Serejada — Dvořák: Iz novega sveta, simfonija. — Breslau: 20.05 Zivljenje, ljubezen in smrt Cyrana de Bergerac, scenična balada za radio — 23 Plesna glasba. — Praga: 19.30 Simfonični koncert (spored glej pod Zagreb). — Leipzig: 20.30 Koncert francoske glasbe. — Stuttgart: 16.15 Popoldanski koncert — 20.15 Pester večer. — Bern: 20 Komorni koncert tria — 21.15 Angleske

Rabite Tungstram barium-elektronke

pesmi. — Katovice: 20.30 Koncert komorne glasbe. — Frankfurt: 18.30 Nasveti za posetnike malih vrtov — 20.15 Koncert del P. Graenerja — 21.15 Pester večer. — Brno: 19. Pesmi — 19.30 Koncert iz Prage. — Rim: 21 Prenos operete in gledališča. — Langenberg: 17.45 Koncert — 20 Večerna glasba — 21 Nemške narodne pesmi. — Berlin: 16.30 Satire, Groteske in humor — 17 Beethovnova glasba — 19.30 Predavanje: Kako se poleg svojega poklica še nadalje izobražujem — 20.30 Simf. koncert — 21.30 Predavanje: Zračna pota v bližnji bodočnosti. — Dunaj: 11 in 16 Koncert godal. kvarteta — 19.30 Koncert. Selim Palmgren: Koncert za klavir in orkester — G. Mahler: 2. simfonija, c-mol za mešani zbor in solo; nato poljuden orkestralni koncert. — München: 12.55 Opoldanski koncert — 20.05 Simfonični koncert. — Milan: 20.50 Prenos iz opere. — Budapest: 18 Ogrske pesmi, s sodelovanjem Ciganske kapele — 20.50 Koncert s sodelovanjem solistov.

Sport

Tržič. Zimskosportna sekcija SKT sklicuje za soboto, dne 6. oktobra t. l. ob 20 v prostorih kavarne g. Javornika sestanek, na katerega se vabijo vsi prijatelji zimskega sporta. Za člane udeležba obvezna. Sestanek je važen, ker se bo sestavil nov odbor in določil program za sezono 1928-29.

Cenejši kot pri
RAZPRODAJAH
se dobi vsakoprstno manufakturno blago samo pri
IRPIN, MARIBOR. Glavni trg št. 17

S potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in znancem, da je naša ljuba hčerka in sestra

FINI

previdena s svetimi zakramenti, po mnogoletnem trpljenju snoči Bogu vdano zatisnila za večno svoje jasne oči.
Pogreb bo dne 4. t. m. ob 4 popoldne z Lončarske steze št. 8.
Ljubljana, dne 3. oktobra 1928.

Družina Belè.

Zahvala

Za mnogoštevilne izraze sočutja ob priliki prerane smrti drage hčerke, odnosno sestre, gospodične

Loizke Pikel

za poklonjeno krasno cvetje in vence, se vsem najtopleje zahvaljujeva.

Posebno zahvalo pa sva dolžna vodstvu in uradništvu Ljubljanske kreditne banke, svojim predstojnikom, koleginjam in kolegom pri Trboveljski premožkopni družbi, sostanovalcem, prijateljem in znancem za častno spremstvo na njeni zadnji poti.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v petek, dne 5. oktobra t. l. ob 7 jutraj v farni cerkvi sv. Jakoba.

V Ljubljani, 3. oktobra 1928.

Zalujoča mati in brat.

KAVARNE 'EMONA' NOVA VINSKA KLET

Točijo se vina prvovrstnih vinogradnikov in servirajo fina buteljška vina. Podnevi prigrizki, dopoldne sočni Fialov guljaš. Zvečer po sedmih za večerjo po dve specialiteti.

KISLO ZELJE

v vsaki množini, razpošilja trdka
J. Oražem - Moste pri Ljubljani

Kvasna tvornica

sprejme inženirja-kemičarja

v trajno službo. Predpogoj večletna praksa v kvasni produkciji in znanje angleščine. Ponudbe s curriculum vitae na poštni predal 146, Ljubljana.

Zahvala

Za premnoge izraze iskrenega sočutja ob nenadni smrti iskreno mi ljubljene soproga

Ivana Orešnik-a

posestnika in lesnega trgovca v Trbovljah

izrekamo svojo najprisrčnejšo zahvalo.

Posebno zahvalo izrekam preč. duhovščini, na čelu duhovnemu svečniku in župniku g. Jak. Gašpariču za ginja in tolažilni govor, tržkim gasilec, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za pozorno spremstvo na njegovi zadnji poti, ter vsem darovalcem krasnih vencev in lepih šopkov. Vsem Bog plačaj.

Trbovlje, 1. oktobra 1928.

Helena Orešnik.

Šotna stelja

nadomestuje umetno gnojilo, zato kupujete isto, pa krmite slamo v današnji bedi živinskih krmil. Samo pri A. Birgmayer, Maribor, Meljski dvor.

Zahvala

Za številno izražena odkritosrčna sožalja, katere smo prejeli ustmeno in pismeno in za poklonjene mnogoštevilne prekrasne vence ob priliki smrti našega iskreno ljubljene sinitka, oziroma bratca, vnučka in nečaka

Cirila Mavrič

dijaka IV. razreda humanistične gimnazije v Ljubljani

posebej pa še č. duhovščini, vodstvu Marijanišča v Ljubljani ter č. prefektu Kordinu za nadvse ginjaiv govor ob odprtem grobu.

Priporočamo prebлага pokojnika v pobožno molitev.

Na Boh. Bistrici, dne 1. oktobra 1928.

Zalujoča rodbina Mavričeva.

Vsevolod Ivánov:

Povratek Buddhe

(Povest.)

2

»Hvala vam, saj se res nisem slekel že dva tedna.«

Državljan profesor in državljani vojak slačita obleko. Državljan vojak pomiva profesorjevo posodo. Profesor Safonov mu sedi nasproti v naslonjaču. Vojak ima umazana lica, čudno redko bradico in zelo črne, kakor lakirane oči. Profesor opazi še, da ima vojak goltno, ostro izgovorjavo.

Kozice ropočejo. Profesor skrbno zapre dušnik. »V Hu-hu-ho je prišel neznano odkod puščavnik Cagan-lama-Rašiččamčo. Ko je storil nekoliko čudežev v mestu, je odšel v planine. V planinah, državljani profesor...«

»Vitalij Vitaljevič, če dovolite...«

»V planinah, spoštovani Vitalij Vitaljevič, se je naselil, da bi pobožno živel blizu skale Dunu hoda. Tam je preživel čas v stalnem čitanju svetih knjig, pomagal ljudem se poglobljati v pravila buddhizma in vneto delal za nadaljnjo dovršenost svojega duha. Kmetu je odprl svoje k molitvi sklenjene roke in v letu Rdečkaslega Zajca...«

»Leta 1620. približno?«

»1627, Vitalij Vitaljevič... tega leta je sezidal pet izanjev visok tempelj v dolini ajmaka Tušutu-Khana poleg hriba Baubaj-bada-rahu in ob izviru rečice Ušutu-Holo. Sam pa se je zazidal v Dangujsko skalo, da izprosi srečo za lame, huvarike in vsa živa bitja. V tem položaju je živel sedem let, trpel pod težko zveljavno nalogo in širil Buddhove nauke. Umrl je v 20. letu vladanja Suno-čija, preživel je

skoraj 30 let v bogomiselnem premišljevanju. Njegovi glavni učenci — Cagaj-dajči, Čahar-dajči in Erdeni-dajči so odprli s spodobnim spoštovanjem celico in niso našli Cagan-lama-Rašiččamčijevih kosti, temveč pozlačen bronast kip — burhan* Sidarta Gautame, ki ga zovejo Buddho... Tako se je izvršilo tristoletno zemeljsko prebujenje najvišjega lame Sakje, večnega rešitelja vseh živih bitij, darovalca vseh čednosti...«

»Krasno!« vzklila profesor. »Nikoli nisem čital te legende. Krasno! Dovolite, da jo zapišem. To je bilo, kakor pravite, državljani vojak, v letu Rdečkaslega Zajca...«

Dava-Dorči odnaša kozice v omaro. Profesor je privlekel mizico k železni peči. Črnilo se drži peresa kakor smola. Profesor ne piše, dotakne se z roko knjižne police in reče nenadno Mongolu:

»Lavisve in Rambaud. Zgodovina ČIC. stoletja v 8 zvezkih... Založba Granat... Imam tudi »Dvor carice Katarine II., njeni sotrudniki in ljubimci«, — skoro nova izdaja! Dal bi vam jo za pol puda*. Pomislite: Kdo drugi, ki ima več znancev kakor jaz, bi vam jo komaj dal za to ceno, zlasti ker v revolucijski dobi narašča zanimanje za zgodovino...«

»Gospodariji ajmaka Tušutu-Khana so od nek-daj, pripoveduje vojak zateglo, ne da bi pogledal profesorja, »so od nek-daj varovali s spodobnim spoštovanjem Buddhin burhan. Njegova obleka je obrobljena z zlato žico kakor tudi nohti...«

Profesor odloži svinčnik in odrine pero. Gleda knjižno polico:

»Kaj naj vam ponudim, če vam ne ugajajo knjige? Poglejte sami. Kakšno ceno pa ima krompir v denarju?«

* Budistovska sveta podobica, malik.

* Sakja Monti je Buddhovo duhovniško ime, kakor je Sidarta Gautama — posvetno.

* Moke. Pud ima 1638 kg.

Vojak zanika s slabo ostrizeno glavo. Zdaj vpraša profesor o moki. Vojak nima ne moke ne kruha. Profesorjeva čeljust se rahlo strese. Oba oblečeta plašč, ker bo 40 minut kmalu minilo. Profesor Safonov gleda v tla in pričakuje, da mu vojak poda roko v slovo. Vojak Dava-Dorči ima raskavo, krepko roko z ozko dlanjo. V veži reče bahaško:

»V ajmaku Tušutu-Khana, Vitalij Vitaljevič, imam tristočlov glavnice živine... V istem letu, ko so našli Buddhin burhan, se je prikazalo v peščeni puščavi.«

Profesor gleda njegov raztrgan ovratnik, krpo pod pazduho in jezno misli na 3000 glav živine. Spominja se toplih ovčjih kožuhov, ki jih je videl nekoč davno v Sibiriji, dvigne zapah in mrmra:

»Da, da, državljani, vsekakor bom zapisal vašo ljubeznivo ponudbo, da... povest. Nisem sicer strokovnjak, zanimam se za monopolne stvari samo kakor ljubitelj, vsekakor pa... Danes še ne morem zapisati, mraz je. Zapišem jutri ali danes zvečer, če bi zakuril.«

Na ovinku stopnice zagleda konec vojaškega plašča. Spodaj po kamenitih stopnicah škriplje hlod: nekdo vleče v stanovanje kurjavo. Bogue zakaj se smili profesorju Mongol, pa mu kriči:

»Na svidenje!«

Profesor si zavije noge povrh plašča v odejo in misli na kurjavo, krompir, denar. Zopet se spomni 3000 glav živine in se domisli, kaj bi bil moral reči Mongolu. Hoče potegniti izpod odeje prst in požugati, toda Mongola ni več. Profesor giblje samo z brado in poučuje:

»Ob času revolucije mora človek sedeti doma, če mu je kaj za življenje. No, in če je vojska razpuščena, potem naj odpotuje človek takoj domov, ne da bi nadlegoval zaposlene, jim jemal toploto in čas ter 40 minut pripovedoval pravljice o Buddhinih kipih. Po svetu je dosti kipov! S 3000 glav živine bi moral človek imeti vsaj slab ovčji kožuh.«

LJUDSKA KNJIŽNICA iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 23 zvezki: A. Sheehan, Nodlag. Povest trstnega dekleta, 24 Din, vez 82 Din — 24 zvezki: A. Marby, Hanka. Ljubljanskost povest, 22 Din, vez 80 Din — 25 zvezki: Huggard, Hiti cesarja Montezuma, 32 Din, vez 42 Din — 26 zvezki: Huggard, Hiti cesarja Montezuma, 32 Din, vez 42 Din — 27 zvezki: Pregelj, Otročja solina, 24 Din, vez 82 Din.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349. Telefon številka 2328.

Službo dobe

Pletiljke

izurjenih, deset, sprejme takoj za stalno. — Ciril Vajt, Kranj.

Mesar. pomočnika

dobrega, rabim za izdelavo raznih klobas. Nasop takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod 9539.

Učenca

14 let starega, pridnega, močnega, poštenih kmečkih staršev, s primerno šolsko izobrazbo, ki je dober računar, išče trgovino mešan. blaga na deželi. Lastnoročno pisane ponudbe direktno na upravo »Slovenca« pod št. 9516.

3 mizar. pomočnike se takoj sprejme. Naslov v upravi pod številko 9548.

Kleparskega pomočnika in vajenca sprejme takoj Ivan Rueh, kleparski mojster v Metliki št. 59.

Monterje

za centralno kurjavo in vodovode išče inženir G. Zemánek, Knafljeva 10.

2 čevljar. pomočnika za mešano delo sprejem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. — Franc Marolt, čevljar, p. Videm 12, Dobrepolje.

Trgovski pomočnik

za trgovino mešan. blaga in vajenec se sprejmeta. Naslov v upravi št. 9557.

Prodajalka

pridna in poštena, s petletno prakso, za vodstvo manjše podružnice na deželi se sprejme. V svrhu postranskega zaslužka v prostem času imajo prednost šivilje ali pletilke, če mogoče z lastnim strojem in nekaj kavcije. — Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Slovenca« pod »1. november« št. 9571.

Pomočnik

se sprejme za veletrgovino špecerijskega blaga ter deželni pridelkov, kateri ima veselje do potovanja ter pozna Gorenjsko; pogoj: simpatičen, trezen, zanesljiv, agilen, fin nastop, ter dober prodajalec, obenem tudi izložen aranžer, vojaščin. prost, starost do 25 let; je lahko tudi začetnik. Plača po dogovoru. Nastop s 1. novembrom tega leta; ponudbe je poslati do 10. t. m. pod »Trajno in ugodno« št. 9564.

Samostojni

ključavničarji

za izdelavo pločevinastih štedilnikov in pečnikov, se sprejmejo. Informacije daje »Željezo-prometno d. d., Bistrica pri Ljubljani«.

Čevljar. pomočnika dobro izurjenega, za zbita in šivana dela, sprejme v stalno službo Josip Plevčak, Kralja Petra c. 28, Celje.

Denar

Pesodim 5000 Din na vključbo osamelih gospodov ali gospodič, ki mi preskrbi službo v prodajalni kruha ali gostilno na račun. — Pisma na upravo pod »Preskrbim«.

Službe iščejo

Organist-krojač

samski, išče mesto. Ponudbe na upravo lista pod »Organist«.

Sofer

avto-mehanič želi prenesti službo. — Naslov na upravo Slovenca št. 9599.

Dobra prodajalka mešanega blaga želi namestitev v kakršnikoli stroki. Pomagala bi tudi pri gospodinjstvu. Dopise na inšertni oddelek Slovenca pod »Sposobna«.

Viničar

oženjen, 29 let, iščem mesta pri veleposrestvu ali manjšem, vešč vsakega poljskega dela, živinoreje in drugo. Nastop takoj. Naslov v upravi št. 9601.

Zasluzek

Sijajen zaslužek

okolu 100 Din dnevno inkasa in veliko mesečno provizijo nudi agilnim zastopnikom cele države »Uspeh«, Beograd, Dračka 9.

Izredna prilika

Sprejemam še nekoliko zastopnikov za prodajo ratne štete. Zaslužek je izredno velik. Ponudbe na trdiko M. S. Serdarušić, Beograd.

10.000 Din mesečno more vsakdo zaslužiti s prodajo državnih papirjev, združenih z zavarovanjem na obroke kakor tudi ur. Prodajalci vseh krajev naj se obrnejo na Zumbulovića, Skopje.

Drva.

Sprejemam zastopstvo za prodajo drv v Italiji proti proviziji. Veliko znanje z večimi tridkami, ki jih obiskujem osebno. — Ponudbe pod »Zastopstvo drv« na upravo Slov.

Pouk

Angleški tečaj Poučuje profesor. Zmerne cene. Naslov v upravi pod št. 9592.

Metoda Berlitz

Pouk francoščine, angleščine, italijansčine itd. po profesorjih dotičnih dežel. Vsak profesor poučuje edinele v svoji materinščini. — Prijave samo: Kralja Petra trg 8/I.

Inštruiram

latinsčino in grščino. Priglasne na Jernej Brčić, Tavčarjeva ul. 1/III.

Učitelj (ca)

za nemščino

z nemškim maternim jezikom se išče takoj za par ur na dan. Ponudbe se v nemškem jeziku pod »Deutschlehrer« št. 9583 na upravo lista.

Angleščina

potom dopisovanja. Prof. dr. Pavel V. Brežnik, Levstikova 19, Ljubljana.

Zasebno krojno učilišče

Ljubljana, Stari trg št. 19. 8. oktobra pričetak novega poduka krojačem, šiviljam, nešiviljam, pletiljam. Preizkušeni, lahko razumljivi kroj. Pouk modelov 1928/29. — Pouk o oblekah če. duhovščine, uniform po najnovejših predpisih. Važno vojnim obveznikom. Ugodni plačilni pogoji (na obroke). — Učencem se preskrbi oskrba. — Rekomandacija služb. — Izdelava krojev.

Poizvedbe

Vol je ušel

v Vikerčah pri Kovaču, vzel je smer proti Kranju; na glavi je lisast, na stegnu zastržen. Kdor ga najde, naj se oglasi pri Marčanu, mesar, Prešernova ul. 16.

Stanovanja

Stanovanje

soba in kuhinja v Tomačevem, se s 1. nov. p. ceni odda. Ponudbe na upravo Slovenca pod št. 9590.

Sobo

z vso oskrbo oddam takoj. Naslov pove uprava lista pod št. 9605.

Sobo s štedilnikom

iščem za takoj. Grem tudi za sestanovanko. Naslov pove inšertni oddelek »Slovenca« pod št. 9589.

Opremljena soba

v novi vili za Bežigradom z električno razsvetljavo, parket, poseben vhod, krasen razgled, zelo zračna, se odda takoj. — Naslov v upravi Slov pod št. 8421.

Vnajem

Trgovina z mešanim blagom

in vsem inventariem, okraj mariborski, desni breg, na prometni cesti, pri farni in romarski cerkvi četrt ure od želez. postaje, se odda v najem pod ugodnimi pogoji. Ponudbe na upravo Slovenca v Mariboru.

Lokal z dvema sobama se odda v najem takoj v sredi mesta na prometni ulici. Primerno za brivca ali pisarno. Naslov se dobi pri upravi »Slovenca« pod št. 9586.

Lep lokal

na Celovski cesti št. 50 se odda.

Posestva

Vodno žago

kupim ali pa vzamem v najem v gozdnatem kraju. Cenjene ponudbe naj se pošiljajo na upravo »Slovenca« 9574.

Strojna pletilnica

v velikem kraju Slovenije naprodam. Ponudbe pod »Pletilnica« na upravo št. 9582.

Prodano

Puhasto perje

kg 38 Din. razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg izkoristite priliko. dokler zaloga traja imam tudi beli puh kg 300 Din L. Brozović, kem čistilna perja. Zagreb, Ilica 82.

Koči

in druge vozove

ter konjske opreme — prodamo vsled nabave avtomobila. — Tozadevno se izve v vinski trgovini Bolafio, Ljubljana.

Okrasne letvice

za oprave Vam najceneje nudi izdelovalnica Ivan Dovžan, Ljubljana VII. — Zahtevajte vzorce in cenik!

Pletilni stroj

št. 8 ugodno naprodam. — Istotam se prodajo skoro nove citre in malo rabljena violina. Naslov se izve v upravi št. 9389.

Salon

eleganten, skoraj nov, prodam. — Ponudbe pod »Salon« št. 9460.

Spalna zoia

zoia s fotelji, postelja (vse čisto), citre in razne zabojke, prodam. Učiteljica glasovirja, — Bleiweisova 15.

Prodam

hrastove stopnice za podstreho, 60 m pušpana za vrtno ograjo, okna, vrata. Piši ali vprašaj: J. Šip Oblik, Vič-Glince XIII/11.

Jedilni servis

porcelan, 124 komadov, fin, nerabljen, prodam za 2000 Din. Naslov v upravi Slovenca pod št. 9604.

Jedilnico

(Alteutsch), zelo dobro ohranjeno, poceni prodam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9603.

Radio-aparat

štiricevni, kompletan, 5 slušalk, antena, akumulator, prodam za 2000 Din. Naslov v upravi Slovenca pod št. 9602.

Obrt

Za sladkorno bolne

diabetike in bolne na žilodcu hranilna sredstva, kakor kruh (Luftbrot), pecivo, prepečenec, keksi, čokolada in kompot trdke A. Fritz, Wien, ima vedno v zalogi samo delikatna trgovina L. Buzzolini, Stritarjeva — Lingerjeva ulica. — Vsak dan sveža šunka.

Nagrobne svetilke

vseh vrst in druga kleparska dela izvršuje točno in solidno trdka Jos. Otorepec, Za Gradom 9 (ob koncu Strelške ul.).

Vsak petek sveže

morske ribe

Ant. Stacul

Ljubljana, Selenburgova ulica 4.

Mlinarji!

12, prosa, ajda in tečen kupite na cenene pri A. VOLK, LJUBLJANA veletrgovina žita in moka

Razno manufakturno blago

za jesen in zimo kupite najceneje v trgovini

Anton Savnik, Škofja Loka.

Najcenejše in najlepše sukno

za moške obleke se dobi v specialni trgovini sukna pri

Franc Bedič

razpošiljalnica sukna, Maribor, Aleksandrova 28.

Jabolk

kislih za prežanje kupim več vagonov.

Cenjene ponudbe na

Vincenc Kveder, Žalec.

Razpis

V smislu odloka oblastnega odbora mariborske oblasti v Mariboru, št. 12.915/28 od 10. septembra 1928, razpisuje podpisano ravnateljstvo zdravilišča v Rogaški Slatini v zakupno oddajo sledeče restavracije, trgov. in obrt. prostore zdravilišča:

1. Glavna restavracija in kavarna v Zdraviliškem domu.
2. Restavracija v Aleksandrovem domu.
3. Lokal za modno trgovino v paviljonu zraven kritega šetališča.
4. Lokal za delikatesno trgovino v istem paviljonu.
5. Prostori za bančno poslovalnico.
6. Brivnica in damski salon v Zagrebškem domu.
7. Dva trgovska lokala v Tržaškem domu.

Od navedenih restavracij in lokalov se ima ponudba glasiti: Ad 1.: za restavracijo z delnim inventarjem in kavarno brez inventarja skupaj in ločeno za vsak obrat posebej. — Ad 2.: z delnim inventarjem. — Ad 3.: z delnim inventarjem. — Ad 4.: brez inventarja. — Ad 5.: brez inventarja. — Ad 6.: brez inventarja. — Ad 7.: brez inventarja.

Vsi navedeni trgovski in obrtni lokali se oddajo v najem za dobo treh let s pogojem, da se veljavnost najemne pogodbe podaljša vsakokrat za eno nadaljnje leto, če se ni odpovedala do 1. novembra vsakega leta. Ravnateljstvo si pa pridržuje pravico pogodbo skleniti tudi za daljšo ali krajšo dobo.

Ponuditi je temeljno najemnino in obrabnino za inventar v skupnem znesku. Pri obratih brez ali samo z delnim zdraviliškim inventarjem ga mora najemnik sam nabaviti odnosno izpopolniti.

Oddaja v zakup ni vezana na najvišjega ponudnika; prav tako je pridržana pravica, da se lokali sploh ne oddajo ali pa da se razpišejo na novo.

Vsaki ponudbi je priložiti potrdilo zdraviliške blagajne o položnem vadiju v višini 10% od ponudene najemnine.

Ponudbam je končno priložiti dokazila o strokovni usposobljenosti, državljanstvu oziroma domovinstvu in zadostni višini obratne glavnice.

Pismene ponudbe, opremljene s potrebnimi dokazili in pravilno kolkovane, je vložiti do dne

1. novembra 1928

pri ravnateljstvu zdravilišča, ki dá na zahtevo tudi vsa potrebna pojasnila.

V Rogaški Slatini, dne 1. oktobra 1928.

Ravnateljstvo oblastnega zdravilišča Rog. Slatina.

Dr. Šter s. r.

Baržun svetovne znamke „LINDEN“.

Prvovrstna kakovost, zajamčene barve! V zalogi trdke A. & E. SKABERNE, LJUBLJANA.

20 dobrih zidarjev in 10 dobrih tesarjev

se sprejme. — K. Jezernik, stavbno podjetje, Celje, Prešernova ulica 5/II.

Šola za jezike po Berlitzovi metodi

Francoščino, angleščino, italijansčino, nemščino i. t. d. poučujejo samo izpraznjeni profesorji dotičnih dežel in sicer edinele v njih materinščini.

Pojasnila in or glasitve: vsak dan od 10. dopoldne do 9. zvečer.

Kralja Petra trg 8/I.

Opozorjamo na „Mali oglasnik“

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki

Mestni pogrebni zavod.

Brez posebnega obvestila.

Globoko potrži naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom tužno vest, da je naša iskrenoljubljana sestra, teta in svakinja, gospodična

Jerica Vrečko

dne 1. oktobra 1928, po kratki in mučni bolezni, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala. — Pogreb preblage pokojnice se bo vršil v četrtek dne 4. oktobra ob 1/11 uri dop. iz hiše žalosti, Stara pot št. 3, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana - Maribor, dne 3. oktobra 1928.

Toni, Julčka, Fani in Nežica, sestre — in vsi ostali sorodniki.

Zahvala

Za mnogoštevilne dokaze iskrenega sočutja ob prerani izgubi naše nepozabne, drage

Mari Černe

za obilo poklonjeno krasno cvetje in vence, se vsem najtopleje zahvaljujemo.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v farni cerkvi na Viču v soboto, dne 6. oktobra 1928, ob 1/7. uri zjutraj.

Pod Rožnik, dne 3. oktobra 1928.

Žalujoči ostali.